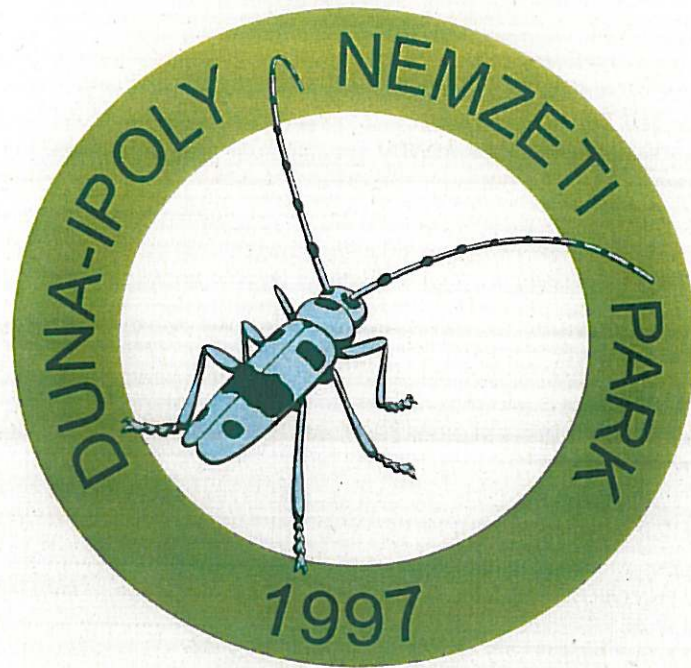

Jelentés

a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011. évi tevékenységéről

Budapest, 2012. március 14.

Füri András

Füri András
igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
2. Személyi állomány	5
3. Területi adatok	6
3.1. VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK	6
3.1.1.: Védelemre tervezett természeti területek	6
3.1.2.: Védett természeti területek.....	7
3.1.3.: Natura 2000 területek.....	8
3.1.4.: Nemzetközi jelentőségű területek.....	8
3.1.5.: Megkülönböztetett védelemben részesülő területek	8
3.1.6.: Magas Természeti Értékű Területek	9
3.2. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI.....	10
3.3. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEK	12
3.4. TERÜLET NÉLKÜLI ÉRTÉKEK.....	14
3.4.1.: Barlangok.....	14
3.4.2.: Egyedi tájértékek.....	15
4. Kutatás és monitorozás	16
4.1. KUTATÁS.....	16
4.2. MONITOROZÁS	17
4.3. TÍR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK MODULONKÉNT	20
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	21
5. Kezelési tevékenység	22
5.1.A) KEZELÉSI TERVEK	22
5.1.B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK.....	24
5.2. ÉLŐHELY FENNTARTÁS, KEZELÉS	24
5.2.1.: Élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	24
5.2.2.: Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	24
5.3. ÉLŐHELY REHABILITÁCIÓ	29
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	30
5.4.1.: A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	30
5.4.2.: Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése.....	31
5.5. SAJÁT ÁLLATÁLLOMÁNY.....	32
5.6. ERDŐTERÜLETEK, ERDŐGAZDÁLKODÁS	33
5.7. VADÁSZTERÜLETEK, VADGAZDÁLKODÁS	35
5.8. HALÁSZATI VÍZTEREK	36
5.8.1.: Védett vízterek.....	36
5.8.2.: Védett halastavak	36
6. Projektek	37
7. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység.....	46
7.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA	46
7.1.1.: Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára.....	46
7.1.2.: Jelentési feladatok a Minisztérium számára.....	46
7.1.3.: Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	47
7.2. SZABÁLYSÉRTÉS	47
7.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	48
7.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	48
7.5. POLGÁRI PEREK.....	48
8. Természetvédelmi Őrszolgálat	49

9. Költségvetés és vagyon	52
9.1. KIADÁSOK.....	52
9.2. BEVÉTELEK.....	52
9.3. VAGYON.....	52
9.3.1.: Befektetett eszközök.....	52
9.3.2.: Forgóeszközök.....	53
9.4. ÉPÜLETEK	53
9.5. ESZKÖZÖK.....	54
10. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	55
10.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	55
10.1.1.: Látogató-, fogadó- és oktatóközpontok	55
10.1.2.: Tanösvények	55
10.1.3.: Egyéb bemutatóhelyek.....	57
10.1.4.: Társadalmi kapcsolatok	57
10.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	59
10.3. KIADVÁNYOK.....	60
10.4. LÁTOGATÓSTATISZTIKA	60
10.5. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK (2012)	63
10.6. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	64
10.7. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	65
11. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel	66
12. Belföldi és külföldi együttműködés	67
13. Ellenőrzés	72
14. Fontosabb célkitűzések 2012-ben.....	74

1. Bevezetés

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban Igazgatóság) működési és közigazgatási illetékességi területe Budapest, továbbá Pest megye, Fejér megye és Komárom – Esztergom megye csaknem teljes közigazgatási területét, Nógrád megyéből a Duna – Ipoly Nemzeti Park részeként védett, illetve Jász - Nagykun – Szolnok megyéből a Tápió - Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet részeként védett területeket foglalja magában, így kiterjedése összesen 1 354 903 ha, ezzel Hazánk második legnagyobb működési területű nemzeti park igazgatósága.

Ez a 13 549 km² Magyarország területének közel hetede, 3,7 millió lakossal, mely a magyarországi állampolgárok több mint harmada. Megjegyzendő az is, hogy a főváros és agglomerációja térségében élő lakosság az átlagnál nagyobb befektetési potenciállal és érdekképviselési erővel rendelkezik.

A működési területen a Natura 2000 területtel együtt az összes természetvédelmi oltalom alatt álló terület kiterjedése 284 773 ha, ebből 135 663 ha országos jelentőségű védett természeti terület, ebből pedig 15 264 ha fokozott védett. Az országos jelentőségű védett természeti területek: 1 „nemzeti park”, 8 „tájvédelmi körzet” és 33 „természetvédelmi terület” védettségi kategóriába sorolt természetvédelmi egységet foglalnak magukban.

Az Igazgatóság 2011. évi tevékenységének összefoglalása kapcsán kiemelt jelentősűek az alábbiak:

- szakmai feladataink megvalósítása során szigorúan követtük Dr. Illés Zoltán államtitkár úr 2011. év eleji látogatásán megadott szakmai irányelveket és súlypontokat;
- kiemelt jelentőségű és az Igazgatóság működési stabilitását nagymértékben szolgáló előrelépés volt a Jókai-kert és központi irodaként szolgáló épületegyüttes vagyonkezelésbe vétele, mellyel kapcsolatban ezúton is szeretném az Igazgatóság vezetése és kollektívája nevében megköszönni a Minisztérium felső vezetésének segítségét;
- a Jókai-kert vagyonkezelői jogának átvétele okán kiemelt figyelmet fordítottunk az ingatlan és az épületegyüttes fejlesztésére, többek között a kert rekonstrukciójának befejezésére, a Kadarkáink Kertjének létrehozására, Jókai emlékszobája méltó elhelyezésére és az írófejedelem emlékének ápolására;
- az Igazgatóság egész évi működését szigorú költségvetési fegyelem mellett végezte, melynek köszönhetően jelentős szakmai eredmények mellett a költségvetési megszorító intézkedéseket is teljesítettük.

2. Személyi állomány

		szakképzettség				továbbképzések, 2011-ben szerzett vizsgák, diplomák
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	
dolgozók (fő)	Kormány- tisztviselő	0	17	49	36/9	1 fő főiskolai diploma, 0 fő közigazgatási alap- vagy szakvizsga, 1 fő vadgazdálkodási technikus, 1 fő mérlegképes könyvelő
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	1	7	15	12/3	2 fő mérlegképes könyvelő
	Szerződéses	0	0	0	0	-
	Összesen	1	24	64	47/8	

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság engedélyezett létszáma 2011-ben változatlanul 71 fő volt, átlagos statisztikai létszáma pedig 89 fő.

Az engedélyezett létszámot kormánytisztviselők töltik be. Betöltetlen álláshely az igazgatóságon nincs. Tudatos humánpolitikai tervezéssel, a feladatok ellátásának biztosítása érdekében, az engedélyezett létszám felett az igazgatóság pályázati források felhasználásával bővíti munkatársai körét. 2011-ben 19 fő foglalkoztatására volt lehetőség pályázat keretében. A pályázatokban határozott időre kinevezett munkatársak dolgoznak.

Közmunka program keretében 2011.01.18.-2011.12.31. időszakban összesen 36 fő regisztrált álláskeresőt alkalmaztunk 6 – 11,5 hónapos foglalkoztatási idővel.

3. Területi adatok

3.1. Védett és védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek

3.1.1.: Védelemre tervezett természeti területek

Terület neve	Védetté nyilvánítás indoka	Összterület (ha)	Ebből erdő (ha)
Háros-szigeti Ártéri Erdő TT bővítés II. ütem	A védetté nyilvánító tárgyalás és a természetvédelmi kezelési terv egyeztetése területi szinten 2008 novemberében megtörtént, felterjesztés folyamatban.	15,6	15,6
Zámolyi-medence tervezett TK	DINPI vagyonkezelés a terület egy részén. Előrehaladott védetté nyilvánítási eljárás.	2 578,0	488,0
Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek TT	LIFE pályázat keretében a védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési ismeretek gyűjtése zajlik.	171,0	171,0
Dunai-szigetek TT	A védetté nyilvánító eljárás tárcaközi egyeztetése zajlik.	300,0	57,0
Velencei-tavi Madárrezervátum TT bővítése	Intenzív területfejlesztési elképzelésekkel veszélyeztetett terület. DINPI vagyonkezelés a terület egy részén.	400,0	0,0
Gerje-Perje Sík TK	DINPI vagyonkezelés a terület egy részén.	5 205,0	0,0
Dinnyési Fertő TT bővítés	A kezelési terv területi egyeztetése 2008. évben lezárult.	631,0	20,0
Tápió-Hajta Vidéke TK bővítés	DINPI vagyonkezelés a terület egy részén. A korábbi védetté nyilvánító rendeletből hiányzó helyrajzi számok rendezése.	189,0	30,0
Sárvíz-völgye TK bővítése	DINP Ig. vagyonkezelés a terület egy részén. A korábbi védetté nyilvánító rendeletből hiányzó helyrajzi számok rendezése.	62,0	0,0
Gerecsei TK bővítés	DINPI vagyonkezelésben áll a terület, közvetlenül csatlakozik a TK-hoz.	31,0	0,5
József-hegyi barlang felszíne TT	DINPI vagyonkezelésben áll a terület	2,0	0,0
Sárréti TK bővítés	DINPI vagyonkezelésben áll a terület, közvetlenül csatlakozik a TK-hoz.	3,5	0,0
Ürbő-pusztá TT	DINPI vagyonkezelésébe kerülése a KVI-nél elhúzódik.	794,0	13,0
Érdi Kakukk-hegy TT bővítése	Alapadatok gyűjtése folyik	44,0	10,0
Összesen	14 terület	10 426,1	805,1
Földtani alapszelvények			
Biatorbágy, Nyakas-kő	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Budapest, Róka-hegyi bánya	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Nyergesújfalu, Kálvária-hegyi útbevágás	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Pázmánd, Zsidó-hegyi pirofillit bánya	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Isztimér (Bakonycsérnye), Tűzköves-árok	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		

Lábatlan, Köszörűkő-bánya	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Csővár, Vár-hegy	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Budapest, Pusztaszeri úti feltárás	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		
Lábatlan Tölgyhádi köfejtő	Globális jelentőségű földtani alapszelvény		

2011-ben Igazgatóságunk területén a természet védelméről szóló 1996. évi. LIII. törvény 24. §-a szerint védetté nyilvánításra került a Tétényi-fennsík Természetvédelmi Terület 148 hektár nagyságban. Az országos jelentőségű védelemre tervezett státuszt a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogi eszközökkel nem teljes körűen védhető, illetve a saját vagyongazdálkodásban álló 14 értékes természeti terület tekintetében tartjuk fenn. E területek között szerepel továbbá 9 db globális jelentőségű földtani alapszelvény előfordulása is.

2011 évben Igazgatóságunk folytatta az ex lege lápok és szikes-tavak terepi felmérését, a határvonalak pontosítását, elkészítette az érintett földrészeket összesítő és részletes nyilvántartását. Ennek eredményeként az országos jelentőségű védett természeti területeken kívül 57 db ex lege védett szikes-tó és 109 db láp került lehatárolásra.

Az ex lege lápok és szikes tavak ügkörét illetően is folyamatosan kapcsolatban állunk a területi kiterjedés megállapítását végző Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségekkel. 2011-ben mintegy 11 esetben történt meg ex lege lápterület területi kiterjedésének megállapítása.

Igazgatóságunk területén körülbelül 1400 ex lege védett forrás található a forráskataszter bővítésre, felülvizsgálatra 2011-ben nem került sor.

A DINPI működési területén természeti emlékek és víznyelők felmérésére 2011. évben nem került sor.

Igazgatóságunk területén újabb kunhalmot és földvárat 2011-ben nem regisztráltunk.

Az Igazgatóság területén a meglévő 12 globális jelentőségű, 26 alp-kárpáti jelentőségű földtani alapszelvényen kívül újabb nem került kijelölésre 2011-ben.

3.1.2.: Védett természeti területek

Működési terület (ha)	1 354 903

	<i>Védett</i>		<i>Ebből fokozottan védett (ha)</i>	<i>Változás a tárgyévben (ha)</i>	<i>Védelemre tervezett</i>	
	<i>Száma (db)</i>	<i>Kiterjedése (ha)</i>			<i>Száma (db)</i>	<i>Kiterjedése (ha)</i>
Nemzeti Park	1	60 314	8 417			
Tájvédelmi Körzet	8	59 843	6 277		6	8 068
Természetvédelmi Terület	33	4 408	570	3	8	2 358
Ex lege védett láp	81	10 351				
Ex lege védett szikes tó	38	748				

Összesen	161	135 664	15 264	3	15	10 426

3.1.3.: Natura 2000 területek

NATURA 2000 különleges madárvédelmi területek	10	141 098				
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési területek	3	2 912				
NATURA 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek	55	212 506				

2011. évben az AUDI Motor Hungária tevékenységével kapcsolatban előírt kompenzáció keretében Igazgatóságunk területén a Gödöllői dombság (HUDI20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület bővítésére került sor. Az új terület kijelölésével 40 hektárral nőtt a természetmegőrzési területek kiterjedése.

3.1.4.: Nemzetközi jelentőségű területek

Ramsari terület	5	6 047				
MAB Bioszféra Rezervátum	1	25 216				
Világörökség	n.r.	n.r.				
Európa Diploma	1	1 187				
Geopark	n.r.	n.r.				

3.1.5.: Megkülönböztetett védelemben részesülő területek

Erdőrezervátum: A Duna-Ipoly Nemzeti Park működési területén 9 erdőrezervátum található, összesen 1536,9 ha kiterjedésben, mely területből 393,1 ha fokozottan védett magterület.

Név	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Erdőtípus
Kisszénás	120,4	41,1	Molyhos tölgyes-cseres
Száz-völgy	243,4	49,6	Cseres-gyertyános-kocsánytalan tölgyes
Pogány-Rózsás	396,4	91,3	Bükkös
Ócsai Turjános	70,2	22,4	Kőrises-kocsányos

			tölgyes, elegyes mézgas égeres
Meszes-völgy	131,8	46,3	Molyhos tölgyes-cseres
Juhdöglő-völgy	80,8	25,7	Molyhos tölgyes-cseres
Nagy Istrázsa-hegy	155,5	44,5	Kocsánytalan tölgyes, Cseres-kocsánytalan tölgyes, Hársas-kocsánytalan tölgyes
Pilis-oldal	168,1	44,9	Virágos kőrises-molyhos tölgyes, Bükkös-gyertyános-kocsánytalan tölgyes, Kocsánytalan tölgyes-cseres,
Prédikálószték	170,3	27,3	Cseres-kocsánytalan tölgyes
Összesen	1536,9	393,1	

Nemzeti Ökológiai Hálózat

A Duna-Ipoly Nemzeti Park területén a Nemzeti Ökológiai Hálózat övezete összesen 400 284 hektár kiterjedésű, ebből magterület övezete 221 921 hektár, ökológiai folyosó övezete 121 606 hektár, pufferterület övezete 56 757 hektár. 2011. évben Komárom-Esztergom megye területén került sor az Ökológiai Hálózat módosítására a Vidékfejlesztési Minisztérium adatszolgáltatása eredményeként. Pontosításra a településrendezési eszközök véleményezése során 12 település esetében került sor a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján.

3.1.6.: Magas Természeti Értékű Területek

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 6 MTÉT terület érinti

Név	MTÉT összterülete (ha)	Résztevők száma (fő)	Támogatott terület (ha)
Turján-vidék	12013	15	853
Szentendrei-sziget	13734	11	531
Gerje-Perje sík	45596	28	1799
Zámolyi-medence	12065	11	3734
Sárvíz-völgye	29063	11	898
Duna-völgyi sík	160652	45	5082
Összterület:	273123	121	12897

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság összesen 82,77 hektár területen vesz részt Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal programban a Turjánvidék és a Sárvíz-

völgye MTÉT területeken, valamint 105,47 hektár területtel Nádgazdálkodás programban a Sárvíz-völgye MTÉT területen.

3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai

A költségvetés földvásárlásra nem biztosított Igazgatóságunk számára előirányzatot 2011. évben. Részben saját, részben a Vidékfejlesztési Minisztérium által biztosított, összesen 3.783.430,- Ft forrás felhasználásával 6,4473 ha területű, 122,86 AK értékű, zömmel rét művelési ágú ingatlannal gyarapítottuk a vagyonunkat. A vásárlások 586 820 Ft/ha, illetve 30 795 Ft/AK fajlagos vételáron történtek. Ezen adásvételek közül a tulajdonosi joggyakorlóval vagyongazdálkodási szerződéskötésre, illetve az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre még egyik esetben sem került sor.

Részben a korábbi, de 2011. évre áthúzódó vagyongazdálkodásba adások – jogkeletkeztető hatályú – ingatlan-nyilvántartási átvezetése révén nőtt a vagyongazdálkodásunkban lévő védett természeti területek kiterjedése.

A közhiteles ingatlan-nyilvántartás 2011. évi változásainak a Természetvédelmi Információs Rendszerben történő átvezetése nagy mértékben kihat a fenti táblázatban megjelenő változásokra, hiszen több községhatárban került sor térképezési és területszámítási hiba kiigazítására, valamint művelési ág változásra is, melyről szóló jogerőre emelkedett határozatoknak megfelelően a TIR adattartalma is változott.

Az alábbiak szerint megjelölt vagyongazdálkodásokat emeljük ki:

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011. évi tevékenységéről

Település	rsz.	művelési ág	tul.h. szerinti terület	tul.h. szerinti AK	jogcím	vételár	Ft/ha	Ft/AK	dátum	megjegyzés
Budapest XXII.	232043/2	erdő	2,9752	8,93	vagyonkezelői jog átruházás	-	-	-	2010.05.25	a megismételt ingatlan-nyilvántartási eljárás elhúzódása miatt még nincs átvezetés
Budapest XXII.	232045/2	erdő	56,381	169,14	vagyonkezelői jog átruházás	-	-	-	2010.05.25	a megismételt ingatlan-nyilvántartási eljárás elhúzódása miatt még nincs átvezetés
Budapest XXII.	232045/4	erdő	12,9913	38,97	vagyonkezelői jog átruházás	-	-	-	2010.05.25	a megismételt ingatlan-nyilvántartási eljárás elhúzódása miatt még nincs átvezetés
Budapest XXII.	232045/6	erdő	2,6313	7,89	vagyonkezelői jog átruházás	-	-	-	2010.05.25	a megismételt ingatlan-nyilvántartási eljárás elhúzódása miatt még nincs átvezetés
Dömös	831/1	kivett, udvar, egyéb épület	2,5552	0	vagyonkezelési szerződés kiegészítés	-	-	-	2011.12.30	ingatlan-nyilvántartási eljárás még folyamatban
Farmos	271	szántó és legelő	0,0429	0,67	kisajátítást pótló adásvétel	38 430	895 501	57 358	2011.08.02	tulajdon- és vagyonkezelői jog bejegyzés elutasítása az NFA meghatalmazás hiányára tekintettel
Ipolydamásd	7	szántó	0,4663	10,88	kisajátítást pótló adásvétel	245 000	525 398	22 518	2010.12.06	tulajdon- és vagyonkezelői jog bejegyzés elutasítása miatt Kúriai felülvizsgálati kérelem
Lórév	55	kivett sh. út	0,606	0	1993.:II.tv. 12/D (2) bek.	-	-	-	2011.10.11	59212/2011.10.11. földhivatali határozatot megfellebbeztük
Nagykátá	407	rét	1,5354	34,7	kisajátítást pótló adásvétel	1 500 000	976 933	43 228	2011.11.30	ingatlan-nyilvántartási eljárás és osztatlan közös tulajdon megszüntetésére irányuló eljárás még folyamatban
Ócsa	2654	lakóház és udvar	0,0219	0	vagyonkezelési szerződés kiegészítés	-	-	-	2011.06.20	a vagyonkezelési szerződésünknek még 2009.09.04-én elővásárlási jog alapján megszerzett ingatlannal való kiegészítése
Szentendre	0437/22	rét	4,4027	76,61	kisajátítást pótló adásvétel	2 000 000	454 267	26 106	2011.12.19	ingatlan-nyilvántartási eljárás és vételár kifizetésének előfeltételeként a forrás MÁK-tól való lekérése még folyamatban

3.3. Saját vagyongazdálkodású területek

Művelési ág	Tárgyévi változás (ha)	Összkiterjedése (ha)		Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
		2010.	2011.	ha	%	ha	%
Szántó	1,3842	632,90	634,2842	422,6469	66,63%	211,6373	33,37%
Gyep (rét+legelő)	-15,1748	9 201,63	9 186,4552	3 566,1918	38,82%	5 620,2634	61,18%
Nádas	-2,4353	588,47	586,0347	479,1361	81,76%	106,8986	18,24%
Halastó	0,0000	61,77	61,7682	7,3127	11,84%	54,4555	88,16%
Erdő	57,1187	2 021,66	2 078,7787	2 078,7787	100,00%	0,0000	0,00%
Kivett	33,6674	1 533,05	1 566,7174	1 448,8301	92,48%	117,8873	7,52%
Gyümölcsös	0,0000	0,08	0,0800	0,0800	100,00%	0,0000	0,00%
Szőlő	0,0000	0,34	0,3386	0,3386	100,00%	0,0000	0,00%
Fásított terület	0,1405	0,41	0,5545	0,5545	100,00%	0,0000	0,00%
Összesen	74,6997	14 040,31	14 115,0114	8 003,8693	56,70%	6 111,1421	43,30%

A vagyongazdálkodásunkban lévő erdőkben, 2011-ben is a természetvédelmi kezelési tervnek minősülő üzemtervi előírások alapján végeztük el a munkákat. A tervezett erdőfelújítások kivitelezése megtörtént, a szükséges ápolásokat elvégeztük.

Állományátalakítással járó mesterséges erdősítéseket végeztünk összességében 10 ha területen (Nagykörös, Dejtár). Erdősítések ápolási munkáit 55 ha területen végeztük el, melyből 23,1 ha klímaerdő (Csobánka). Elvégzett gyérítések területe 26,8 ha. 10,7 ha területen végeztünk tarvágást (Esztergom), melynek folytatásaként öshonos fafajú állományátalakítás következik, továbbá 16,1 ha területen történ szálalóválas.

Erdeinkben - ahol az adottságaink lehetővé teszik - szeretnénk áttérni a szálaló üzemmódra, ugyanakkor az üzemmód megváltoztatásához szükséges tulajdonosi hozzájárulás beszerzése igen nehézkes.

Az erdőről és az erdő védelméről, valamint az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben, valamint a végrehajtási rendeletben foglalt előírásokat megismertük és alkalmazzuk.

A saját hasznosításban kezelt és SAPS támogatásra bejelentett terület nagyság 1912,11 hektárt tett ki 2011-ben.

Összesítés a hasznosítási forma szerint:

Hasznosítási forma	Terület nagyság (hektár)
Állandó legelő	162,35
Állandó legelő (kaszált)	600,62
Egyéb gyep (legeltetett)	4,99

Egyéb gyep (kaszált)	1126,02
Pihentetett terület	7,57
Takarmánytermő terület	10,56

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás kifizetési kérelmet az alábbiak szerint nyújtottuk be:

Célprogram	Terület (hektár)
Extenzív gyepgazdálkodás	811,50
Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal	82,77
Nádgazdálkodás	105,47

A saját hasznosítású területeken, a természetvédelmi érdekeknek megfelelő mértékben főként állapotfenntartó kezeléseket (legeltetés, kaszálás, szárazítás) végeztünk, elegendő gépi eszköz hiányában szükség esetén végeztettünk 2011-ben. Az állattartó telepeink közelében lévő területeinken a természetvédelmi kezelés legeltetéssel és kaszálással történt. Ez az állatállomány takarmányszükségletét is biztosította. A többi területeinket jellemzően kaszáltuk, kaszáltattuk.

A tavalyi évben, elsősorban a 2010. évi ár- és belvízi elöntések visszamaradó vizei miatt vis major bejelentéssel kellett élnünk mindösszesen 464,16 hektáron, ebből 415,78 hektár a Mezőföldi Tájegységet, 48,38 hektár a Dél-Pest Megyei Tájegységet érintette.

A betakarított réti széna mennyiség az állattartó telepek tervezett téli takarmányellátását teljes mértékben fedezi, illetve szükséghelyzetre mintegy 1 500 nagybála tartalékot is képeztünk.

Közmunka program keretében 2011-ben 36 fő regisztrált álláskeresőt alkalmaztunk hat – tizenkét hónapos foglalkoztatási idővel. Közmunka az alábbi helyszíneken folyt:

- Alcsúti Arborétum,
- Budai-Gödöllői Természetvédelmi Tájegység (Sas-hegy, Pálvölgyi-barlang felszíni védőterülete, Szemlő-hegyi-barlang felszíni védőterülete, Józsefhegyi-barlang felszíni területe, Szénások-hegycsoport Európa Diplomás Terület és Gödöllői-Domság Tájvédelmi Körzet),
- Dél-pest megyei Természetvédelmi Tájegység (Ócsa és Tápió-Hajta vidéke)
- Dunakanyar Természetvédelmi Tájegység (Ipoly-völgy, Pilis, Esztergomi Oktatóközpont és a Királyréti Oktató- és Látogató Központ)
- Nagykőrösi pusztai tölgyesek.

Elvégzett feladatok	menyiségi egysége	menyiség
Kerítések karbantartása, javítása, festése	fm	2736
Nyílt térségek, erdők ápolása	ha	107,2
Hulladékgyűjtés, illegális hulladéklerakók felszámolása	óra	3134
Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő ingatlanok karbantartása, javítása	óra	6398
Allergén és invazív fajok irtása	óra	3650
Zsilipek, csatornák karbantartása	óra	200
Egyéb természetvédelmi munka	óra	9102

3.4. Terület nélküli értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Természeti emlék	nincs fermérve	
Forrás	1400	
Barlang	1480	10
Víznyelő	nincs fermérve	
Kunhalom	161 (benne 1 sírmező)	
Földvár	75	
Egyedi tájérték	143 település kataszter	93 település kataszter
Földtani alapszelvény	38	

3.4.1.: Barlangok

Az elmúlt évben a nyilvántartott barlangok száma tízzel emelkedett, így jelenleg 1 480 barlang van az Igazgatóság vagyonkezelésében.

A feltárások eredményeként barlangjaink összes hosszúsága jelentősen, közel 5 km-rel növekedett, a jelenlegi összesített hosszúságuk 103 145 méter.

Jelentősebb barlangfeltárások:

- a Pálvölgyi-Mátyáshegyi-barlangrendszer és a Harsaszájú-Hideglyuk-barlangrendszerben összekötésével létrejött Pálvölgyi-barlangrendszer 19 600 méternyi összhosszúságával Magyarország leghosszabb barlangja,

- az Ariadne-barlangrendszerben (korábban Csévi-szirti-barlangrendszer) újabb 1 200 m (ez a rendszer jelenleg 13 100 m hosszú és 203 m mély, így Magyarország 3. leghosszabb és 3. legmélyebb barlangja).

A közhiteles barlangnyilvántartás kialakítása, a barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása keretében a 2010. évből áthúzódó munkaként elkészült 5 480 m barlangjárat poligon-felvétele.

Jelentősebb műszaki beavatkozások:

- KEOP pályázati forrásból elkészült a Bajóti Bűdös-lyuk és a Tatabányai Bányász-barlang bejárati kiépítése és lezárása,

- KMOP pályázati forrásból elkészült a Rácskai-barlang bejárati kiépítése és lezárása, folyamatban van a Budai Vár-barlang ún. Nagy Labirintus szakaszának teljes rekonstrukciója,

- saját forrásból elkészült a Molnár János-barlang ún. Boltív-forrasi víz alatti bejáratának lezárása és a barlang száraz bejáratainak lezárás felújítása valamint a Budai Vár-barlang ún. Budavári Labirintus szakaszában a lezárások felújítása és a korábban engedély nélkül elhelyezett tárgyak eltávolítása,

- külső forrásból elkészült az Avaros-barlang bejáratának lezárása, a Pünkösdi-barlang és a Csókavári-barlang bejáratainak kiépítése és lezárása valamint a Gellérthegyi-barlang részleges kiépítése, folyamatban van a Kő-hegyi Remete-barlang állagvédelmi kiépítése.

3.4.2.: Egyedi tájértékek

A TÉKA norvég pályázat keretében a Vidékfejlesztési Minisztérium előirányzat-átcsoportosítást kezdeményezett Igazgatóságunk részére 2 100 000 Ft értékben egyedi tájértékek felmérése céljából. A feladattervnek megfelelően Igazgatóságunk 21 db település egyedi tájértékeinek felmérését 2011. február 28-ig elkészítette. A kataszterek az MSZ 20381:2009 szabvány és a Minisztérium által megadott feladatterv szerint készültek.

A felmért települések a következők:

Hantos, Igar, Keszölc, Kisémedi, Mezőszilas, Piliscsév, Püspökszilágy, Váchartyán, Váckisújfalu, Acsa, Alap, Alsószentiván, Csövár, Kosd, Nagylók, Penc, Püspökhatvan, Rád, Csolnok, Leányvár, Úny

A felméréseket Igazgatóságunk külső vállalkozóval, megbízási szerződés alapján végeztette. A feladatterv értelmében a felmért egyedi tájérték katasztereket a TIR export-import táblába településenként betöltöttük, majd azokat e-mailen megküldtük a Minisztériumba minőségbiztosításra. A minőségbiztosítás után javított táblázatokat a fotódokumentációkkal együtt a TIR egyedi tájérték nyilvántartásába feltöltöttük.

Igazgatóságunk működési területén korábban 48 db település egyedi tájértékeinek katasztere állt rendelkezésre, amely a TÉKA program keretében Igazgatóságunknál 2010-2011. évben zajlott felmérések eredményeként 76 db települési kataszterre változott.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet/ magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
1.	Biodiverzitás és a természetvédelmi kezelések botanikai hatásának vizsgálata a Nagykőrösi tölgyesek Natura 2000 területen - a projektben végzett kezelések növényzetre gyakorolt hatásának nyomonkövetése 2007-2011	690	Sziklagyep Bt. - Kun András	A pusztai tölgyes élőhely-együttes a kezelések hatására regenerálódik, ugyanakkor az özönnövények visszaszorítását folytatni kell, és középtávon a kezelések hatására fokozódó cserjésedés kezelésével is számolni kell.
2.	Biodiverzitás és a természetvédelmi kezelések zoológiai hatásának vizsgálata a Nagykőrösi tölgyesek Natura 2000 területen - A projektben végzett kezelések talajlakó ízeltlábúfaunára gyakorolt hatásának kiértékelése a 2007 és 2011 között begyűjtött talajcsapda anyagok feldolgozása által.	500	Tallósi Béla	A kezelések hatására létrejött instabil szukcessziós állapotú élőhely foltok a többé-kevésbé nyílt homoki gyepekhez kötődő fajok változatos közösségeit eredményezték, néhány esetben egyébként ritka fajok lokális gradációjával. Ehhez képest a zárt erdő specialistái kisebb arányban mutathatók csak ki.
3.	Florisztikai adatok vásárlása a DINPI működési területére	200	Dobolyi Konstantin	Botanikai adatok, elsősorban a pilisi len 2011. évi állományfelmérési adatainak megvásárlása.
4.	Élőhelyek regenerációjának vizsgálata a	100	Sziklagyep Bt. - Kun András	A természetes növény-társulásokat a túlzott létszámú vad károsítja.

	Szénásokon (LIFE utánkövetés)			Ennek hatását tudományosan vizsgálja a kutatás. Része a LIFE program hosszú távú hatás-vizsgálatának.
5.	Biotikai adatgyűjtés Esztergom: Strázsa-hegy területén a 2011.évi Biodiverzitás Nap keretében	300	Magyar Biodiverzitás Kutató Társaság Egyesület - Dr. Kovács Tibor	Megközelítően 10 taxonra/taxoncsoportra vonatkozóan 1300 adatrekord helyszíni felvételezése, valamint összesített fajlista készítés.
6.	A kislile és partifecske térképezés	200	DINPI	Nemzetközi elterjedési adatok a Duna teljes hosszára vonatkozóan, a DINPI az 1770 és 1566 fkm közötti szakaszt mérte fel két ismétlésben.
7.	Tartós szegfű állomány 2011. évi monitoring	400	Gál Attila (KNPI) és DINPI munkatársak	Csévharaszton a projektterületen a tavalyi (2010-es) 1744 tővel ellentétben 2011-ben már 2243 tövet számláltunk.
8.	Nagykőrösi tölgyesek Natura 2000 területen - a vadkizáró kerítések hatásának detektálása, összehasonlítva a bekerítés előtti, 2007-es állapottal	0 (szakmai gyakorlat keretében)	Papanek Zsófia Mária (WWF)	A vadkizáró kerítéseken belül szignifikánsan csökkent a nagyvad sűrűség a bekerítés előtti időszakhoz képest, de a bekerített területek nem teljesen vadmentesek.

Célirányos természetvédelmi kutatások finanszírozása 2011-ben pályázati forrásból és saját költségvetésből folyt. A cél elsősorban a futó pályázatokban folyó természetvédelmi kezelések hatékonyságának mérése, illetve biotikai adatok gyűjtése. 2011. év folyamán összesen 5 nem központi jellegű kutatási tevékenység folyt, köztük többek között természetvédelmi kezelés hatásmonitorozás a Szénásokon, Nagykőrösön és Csévharaszton. Kiemelt cél volt a Natura 2000 jelölő fajok állományadatainak gyűjtése

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/személy	Az eredmények rövid ismertetése

2.	<i>Gyapjas csüdfű</i> (<i>Astragalus dasyanthus</i>) (egyedszám)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Adony: Nyugati völgy (Serfőző völgy); Adony: Adonyi Gyapjas Csüdfű TT; Kulcs: belterületi löszoldal teteje (almás mellett) „A” módszer szerint.
3.	<i>Egyhajúvirág</i> (<i>Bulbocodium versicolor</i>) (vernum)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Tura: Turai legelő TT „A” módszer szerint
4.	<i>Cirsium brachycephalum</i> (N) (virágzó hajtás)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya 3 vagy négy lokalitásban „(C2+)E” módszer szerint.
5.	<i>Homoki kikerics</i> (<i>Colchicum arenarium</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya 3 vagy négy lokalitásban (pl. Csepel-sziget; Nagykörös, Ócsa; Pilisszentiváni lőtér, Tétényi-fennsík) „(C2+)E” módszer szerint.
6.	<i>Tátorján</i> (<i>Crambe tataria</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Vácduka: Bükkös-h. (Rád: Cseke-h.); Belsőbáránd (Aba): Belsőbárándi löszvölgy „A” módszer szerint.
7.	<i>Szent-István szegfű</i> (<i>Dianthus plumarius ssp. regis-stephani</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Nagy-Kevély, Vértes „(B+)E” módszer szerint.
8.	<i>Piros kígyószisz</i> (<i>Echium russicum</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Börzsöny néhány helyszíne „(C5+)E” módszer szerint.
9.	<i>Bíboros sallangvirág</i> (<i>Himantoglossum caprinum</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Érd Kakukk-hegy, Pesthidegkút Kálvária, Vácduka-Rád „(B+)E” módszer szerint.
10.	<i>Homoki nőszirm</i> (<i>Iris arenaria</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Fót: Fóti Somlyó 1x1; Szentendrei sziget (Sigetmonostor), Nagykörös „C1+Æ” módszer szerint.
11.	<i>Pofók árvacsalán</i> (<i>Lamium orvala</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Szentendre: Bükkös-patak völgyében „A” módszer szerint.
12.	<i>Borzas macskamenta</i> (<i>Nepeta parviflora</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Adony: Keleti völgy; Adony: Nyugati völgy; Nagykarácsony: Nagykarácsony-völgy; Adony: Líviai halastavak; Előszállás: Előszállási löszvölgy; Aba: Belsőbárándi löszvölgy „A” módszer szerint
13.	<i>Medvefűl kankalin</i> (<i>Primula auricula ssp.</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya a Vértesben és a K-i Bakonyban „A” módszer szerint.

	<i>hungarica</i>)			
14.	Magyar gurgolya (<i>Seseli leucospermum</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya 3-4 lokalitásban a Vértes, Gerecse területeken „(C3+) ~~E~~ ” mintavételi módszer szerint.
15.	Janka tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>)	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Budai-hegységben.
16.	Magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>) fogás-jelölés- visszafogás populációbecslés	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Szentendrei-szigeten.
17.	Nyílt dolomitsziklagyep (Seseli leucospermo-Festucetum pallentis)	-	DINPI	Felmérésre került a társulás állománya Pilisszentiván: Kis- és Nagyszénás; Csákvár mintaterületeken.
18.	Budai nyúlfarkfüves dolomitsziklagyep (Seslerietum sadlerianae)	-	DINPI	Felmérésre került a társulás állománya Budapest: Sas-hegy, Hunyad Orom; Szarvas-hegy mintaterületeken.
19.	Zárt dolomitsziklagyep (Festuco pallenti-Brometum pannonicum)	-	DINPI	Felmérésre került a társulás Pilisszentiván: Kis- és Nagyszénás; Csákvár mintaterületeken.
20.	Pele monitorozás	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Pilisszentiván közelében.
21.	Göte monitorozás	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya Pilisszentiván közelében.
22.	Ürge monitorozás	-	DINPI	Felmérésre került a faj állománya 13 helyszínen.
23.	Közösségi jelentőségű bogárfajok felmérése	-		A havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>), gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>) állományai felmérésre kerültek a Börzsöny, Pilis, Visegrádi-hegység, Vértes, Alcsút területeken 1x1 km-es mintaterületeken.

Az NBmR és a Natura 2000 monitoring program keretében 2011-ben 14 növényfaj, 4 állatcsoport, 3 növénytársulás esetében történt meg a kötelező mintavételi módszer szerinti állományfelmérés. Költségvetési okok miatt kizárólag saját teljesítésben tudtunk kutatást végezni, ezért a protokoll szerint kötelező vizsgálatok egy része (pl.: élőhelytérképezés) alvállalkozói szerződés fedezetiánya miatt elmaradt. 2011-ben Natura 2000 monitoring témakörben kutatás nem zajlott.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

Biotika modul

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011. december 31-ig 129 896 rekord biotikai adat importálását végezte el a 2011 februárjában elkészített importálási menetrendnek (adatkatalógus) megfelelően. A beimportált adatok témakörök szerinti megoszlását az 1. sz. táblázat tartalmazza. A beimportált állományok részletes adatait az 1. sz. csatolt melléklet tartalmazza.

1. táblázat A TIR Biotika modulba 2011 során importált adatok témakörök szerinti megoszlása

Téma	Rekordok száma
NBmR fajfelméréshez kapcsolódó adat	19973
Natura 2000 monitoringból származó adat	623
Adatvásárlásból származó adat	19677
Kutatási jelentésből származó adat	69449
Egyéb biotikai adat	20174
Összesen	129896

2011 során további több mint 100 ezer rekord előkészítése történt meg a betöltéshez szükséges formátumban. Ezek importálása az eddigi betöltések során adódott hibák, illetve hiányosságok kijavítása után folytatódhat. A hibákat folyamatosan jeleztük a fejlesztő felé, illetve a havi rendszerességgel megtartott TITT ülések során, így egy részük már kijavításra került, illetve jelenlegi szupport szerződés keretein belül javítás alatt van.

A további importáláshoz egységes szerkezetbe és formátumba hozott adat-rekordokat összefoglalva a 2. sz. táblázat tartalmazza. Az előkészített állományok részletes adatait az 2. sz. csatolt melléklet tartalmazza.

2. táblázat A TIR Biotika modulba 2011 során importálásra előkészített adatok témakörök szerinti megoszlása

Téma	Rekordok száma
NBmR fajfelméréshez kapcsolódó adat	34775
Natura 2000 monitoringból származó adat	518
Egyéb biotikai adat	41685
NBmR élőhelytérképhez kötődő pontadat	2427
Natura 2000 élőhelytérképhez kötődő pontadat	8544
Egyéb élőhelytérképhez kötődő pontadat	14249
Összesen	102198

Vagyon modul

A TIR vagyon-modulját 2010 tavaszától használjuk, akkor kerültek az adatok betöltésre a régi vagyonprogramból. E központi adatbetöltés után az időnként felmerülő változásokat azonnal átvezettük/átvezetjük az adatbázisban, így nyilvántartásunk naprakész.

A vagyon-modulban vannak nyilvántartva a vagyonkezelésünkben lévő területek haszonbérleti szerződéseinek adatai (2011.12.31-én 144 db szerződés), úgy mint:

- bérlő neve,
- szerződés kelte,
- szerződés iktatószáma,
- megállapodás kelte (től, ig),
- bérelt földrészletek hrsz-a,
- bérelt földterület nagysága (ha, AK),
- hasznosítás módja,
- bérleti díj.

A vagyon-modulban tartjuk nyilván az állatokat is (2011.12.31-én 266 db állat), a következő adatokkal:

- állat ENAR száma,
- születési ideje,
- ivara,
- fajtája,
- melyik állatcsoportozáshoz tartozik,
- az anya ENAR száma,
- bekerülés dátuma és jogcíme,
- tenyészállat-e,
- Gazdasági Osztály tételesen nyilvántartja-e, ha igen, mikortól
- utódai

Az ingatlan-modulban lévő földhasználati bejelentők adatbázisát a kifejlesztése óta (2011 febr.) használjuk, jelenleg 845 „földhasználati lap” található benne. A „földhasználati lapokon” az Igazgatóság földhasználatával érintett ingatlanok szerepelnek alrészlet szinten, továbbá a használt terület nagysága, a határozat földhivatali iktatószáma és DINPI-s iktatószáma.

4.4. Jelentési kötelezettség

Igazgatóságunk területén 2011-ben EU-s Natura 2000 jelentési kötelezettséggel érintett ügrről nincs tudomásunk.

5. Kezelési tevékenység

5.1.A) Kezelési tervek

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (hektár)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete
Adonyi TT	0,9	van	van	van
Alcsúti Arborétum TT	40,5	van	van	nincs
Belsőbárándi Tátorjános TT	49,7	van	van	van
Budai TK	10479,2	van	van	nincs
Budai Sas-hegy TT	30,5	van	van	van
Budakalászi Kemotaxonómiai Botanikus Kert TT	5	van	van	van
Budapesti Botanikus Kert TT	2,7	nincs	nincs	nincs
Ceglédi-rét TT	17,4	van	van	van
Csévharaszi Borókás TT	128,8	van	van	van
Dabasi Turjános TT	140,4	van	van	van
Dinnyési-Fertő TT és tervezett bővítése	1160	van	van	van
Duna-Ipoly Nemzeti Park	60314	van	nincs	nincs
Duna-Ipoly Nemzeti Park dunai területek	117,6	van	van	nincs
Duna-Ipoly Nemzeti Park Ipoly-völgy	2442,2	van	van	nincs
Duna-Ipoly Nemzeti Park Szentendrei-szigeti területe	1576,7	van	van	nincs
Dunaalmási-kőfejtők TT	230,1	van	van	van
Dunai-szigetek tervezett TT	300	van	van	van
Érdi Kakukk-hegy tervezett TT	9,3	van	van	van
Fóti Somlyó TT	196,6	van	van	van
Gellérthegy TT	39,7	van	van	van
Gerecsei TK	8617,4	van	van	van
Gerje-Perje sík tervezett TK	5205	van	van	van
Gödöllői Dombvidék TK	11674,3	van	van	van
Gödöllői Királyi Kastélypark TT	26,1	nincs	nincs	nincs
Háros-szigeti ártéri erdő TT (bővítéssel)	60,2	van	van	van
Isaszegi Kistó TT (láp)	4,9	van	van	nincs
Isaszegi Tőzeges TT (láp)	65,6	van	van	nincs
Jókai Kert TT	3,2	van	van	van
József-hegyi barlang felszíne tervezett TT	2	nincs	nincs	van
Magyarország Földrajzi Középpontja TT	4,6	van	van	van
Martonvásári Kastélypark TT	67,6	nincs	nincs	nincs
Mogyoródi Sikáros TT (láp)	13,3	van	van	van
Mogyoródi Álomhegytő TT (láp)	41,8	van	van	van
Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek TT	171	van	van	nincs
Ócsai TK	3856,6	van	nincs	van

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011. évi tevékenységéről

Órbottyáni Úr rétje TT (láp)	20,5	van	van	van
Pákozdi Ingókövek TT	48	nincs	nincs	van
Pál-völgyi-barlang Felszíne TT	4,7	van	van	van
Peregi Parkerdő TT	11,7	van	van	nincs
Rácalmási-szigetek TT	381,8	van	nincs	nincs
Rétszilasi-tavak TT	1495,5	van	nincs	van
Sárréti TK	2203,7	van	van	van
Sárvíz-völgye TK	3532,9	van	nincs	van
Szadai Bitang TT (láp)	32,9	van	van	van
Szadai Ivacsok TT (láp)	22,5	van	van	van
Székesfehérvári Homokbánya TT	121	van	van	nincs
Szemlő-hegyi-barlang Felszíne TT	1,1	van	van	van
Szentendrei rózsa termőhelye TT	0,4	van	van	nincs
Tápiógyörgyei Dömök-tó TT (szikes tó)	35,8	van	van	nincs
Tápiógyörgyei Vámos-szék TT (szikes tó)	10,3	van	van	nincs
Tápió-Hajta vidéke TK	4876,3	van	van	van
Tatai Kálvária-domb TT	2,8	nincs	nincs	nincs
Tétényi-fennsík Nagy Puszta tervezett TT	148	van	van	van
Turai Legelő TT	14	van	van	van
Újszilvási Szakajtó-szék TT (szikes tó)	26,7	van	van	nincs
Ürbőpuszta tervezett TT	794	van	van	van
Vácrátóti Arborétum TT	28,9	nincs	nincs	nincs
Velencei-tavi Madárrezervátum TT	820	van	van	van
Veresegyházi Ivacsi láprét TT (láp)	8,5	van	van	van
Veresegyházi Malomközi rét TT (láp)	6	van	van	van
Vértesi TK	16525,4	van	nincs	nincs
Vértesszőlősi Előember-telep TT	35,3	nincs	nincs	nincs
Zámolyi-medence tervezett TK	2585,6	van	van	van
Biatorbágy, Nyakas-kő földtani alapszelvény		van	van	van
Budapest, Róka-hegyi bánya földtani alapszelvény		van	van	van
Nyergesújfalu, Kálvária-hegyi útbevágás földtani alapszelvény		van	van	van
Pázmánd, Zsidó-hegyi pirofillit bánya földtani alapszelvény		van	van	van
Isztimér (Bakonycsernye), Tűzköves-árok földtani alapszelvény		van	van	van
Lábatlan, Köszörűkő-bánya földtani alapszelvény		van	van	van
Csővár, Vár-hegy földtani alapszelvény		van	van	van
Budapest, Pusztaszeri úti feltárás földtani alapszelvény		van	van	van
Lábatlan Tölgyhádi köfejű földtani alapszelvény		van	van	van

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek

Natura 2000 terület neve	fenntartási terv
Csévharaszi Homokvidék (HUDI20012)	2011-ben elkészült
Nagykőrösi pusztai tölgyesek (HUDI20035)	2011-ben nagyrészt elkészült

2011. évben Igazgatóságunk területén 2 új fenntartási terv készült. Mindkét területen LIFE Nature pályázat keretében került sor a feladat teljesítésére.

5.2. Élőhely fenntartás, kezelés

5.2.1.: Élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

A 2010. évi rendkívül csapadékos év hatására közel egy éven át, 2011. év június végéig jelentős területű, sok helyen méteres vízborítás alakult ki a Sárréti Tájvédelmi Körzet és egyben a Sárrét (HUDI20044) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület területén. A vízborítás következtében a Natura 2000 jelölő élőhely Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410), Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510), Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajával (7210), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) állapota romlott, területük időlegesen csökkent, erőteljes nádasodás lépett fel. A gyeptársulások helyreállítása megfelelően időzített természetvédelmi kezelésekkel (kaszálás) több év alatt állítható helyre.

5.2.2.: Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	DINP Ipoly-völgyi területei	Kaszálás és sarjülegeltetés	259,5
2	DINP Ipoly-völgyi területei	Szárzúzás és sarjülegeltetés	194,52
3	DINP Ipoly-völgyi területei	Legeltetés	37,69
4	DINP Esztergomi területei	Tisztító- és fenntartó kaszálások	78,01
5	Tápió-Hajta Vidéke TK	Kaszálás	350
6	Tápió-Hajta Vidéke TK	Legeltetés	700
7	Tápió-Hajta Vidéke TK	Mozaikos nádvágás	80
8	Tápió-Hajta Vidéke TK	Vízkezelés	400
9	Ócsai TK	kaszálás	102,4
10	Ócsai TK	vízkezelés	3575
11	Ócsai TK	ezüst sávós szénalepke élőhely, szárzúzás cserjeirtás	2,4
12	Ócsai TK	özönnövényfajok (aranyvessző) szárzúzása	11
13	Dinnyési-fertő TT	mozaikos nádvágás	150
14	Sárvíz-völgye TK	mozaikos nádvágás	55
15	Velencei-tavi Madárrezervátum TT	mozaikos nádvágás	100

16	Sárréti TK	szárzúzás	35
17	Sárvíz-völgye TK	szárzúzás	20
18	Rétszilasi-tavak TT	szárzúzás	15
19	Budai Sas-hegy TT	KMOP-3.2.1/A-09-2009-0005 jelű pályázat keretében sziklagyep fenntartás és karsztbokorerdő felújítás invázió és tájidegen fásszárúak visszaszorításával	13,4
20	Csömöri Ex lege láprét TT	kézi kaszálás kísérleti jelleggel	1,8

Dunakanyar Természetvédelmi Tájegység

A kaszált területek jelentős részét a kedvező időjárási viszonyok miatt sarjúlegeltetéssel is tudtuk kezelni, hasznosítani 259,5 hektár területnagyságon.

A magasabb térszintben elhelyezkedő szárazabb gyepeken, illetve a szénakészítésre alkalmatlan fajösszetételű, vagy bokrosodott területeken 194,52 hektár területnagyságon kaszálni nem volt érdemes, ezért szárzúzással biztosítottuk az élőhely kezelését, ezzel megakadályozva a fás vegetáció (galagonya, kökény) térfoglalását is. Az árvalányhajás részeken és azokon a száraz területeken, ahol a sisakos sáska előfordul, ezeket a kezeléseket csak az év második felében végeztük el.

A kezelendő területeken előforduló selyemkórós, farkasfogas, szerbtövises részeket szárzúzóval több alkalommal letakarítottuk 4,7 hektáron, közvetlenül az elvirágzás után, ezzel megakadályozva a maggal történő terjedést, az újabb gyomos területek kialakulását.

Szárzúzóval történő területkezelést a cserjésedő, valamint a gyepesítésre felhagyott szántóterületeken is végeztünk két alkalommal 25 hektár területnagyságon. Fontosnak tartottuk a kökény és galagonya, valamint a tömegesen megjelenő üröm és seprence visszaszorítását a gyep vegetáció érdekében, valamint a közvetlen erdővel határos művelt területeken, a fás-szárúak terjedésének megakadályozását.

Más évekhez hasonlóan többletmunkát jelentett az árhullám levonulása után a víz által lerakott szemét (4m³) összeszedése, az uszadékfák (2m³) elhordása a legeltetésre, kaszálásra tervezett területekről.

A csak legeltetéssel hasznosított területeken tisztító, és fenntartó kaszálást végeztünk 37,69 hektár területnagyságon.

A Dunakanyar Tájegység esztergomi örkerületében lévő Körtvélyesi-szigeten a 2011. évi száraz évnek köszönhetően a teljes kaszáló területen, azaz 34,4 hektáron el tudtuk végezni a tisztító kaszálásokat. A szomszédos 100 ha-os bérbe adott kaszáló (mocsárrét) kezelését is időben elvégezte a bérlő. A fokozottan védett haris fészkelése a korábbi évekkel szemben sikeresen alakult: a sziget területén többszöri monitorozás után 12 fészkelő párt regisztráltunk. Az itt élő növényfajok, így a szibériai- és a fátyolos nőszirm generatív szaporodása a kedvező időjárásnak is köszönhetően megvalósult. A Méhes-völgyben, és a Strázsa-hegyi területeken tisztító kaszálást végeztünk 43,57 hektáron.

Dél-pest-megyei Természetvédelmi Tájegység

Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet

2011-ben a kedvező időjárásnak köszönhetően a korábbi évhez képest nagyobb területen tudtuk elvégezni az élőhelyek kezelésével kapcsolatos munkákat:

A kaszálások során megközelítőleg 350 hektár kezelése történt meg. Egyedül a tápiógyörgyei Gulya-gyepen nem sikerült kaszálással hasznosítani az egész területet (200 ha), itt a tavalyról visszamaradt gyékényes foltokat az őszi időszakban a szürkemarha gulyával járattuk.

Legeltetéssel mintegy 700 ha volt érintve. Ebben az évben a tavalyival ellentétben, szeptemberben sikerült áthajtani a szürkemarha gulyát a törzslegelőként nyilvántartott nagykáta Nyík-rétről a tápiógyörgyei Gulya-gyepre.

Az év végén mintegy 80 ha kiterjedésben történtek mozaikos nádaratások a jászberényi Hajtamocsár, a nagykáta Nyík-rét és a farmosi I-es tározó területén.

Okszerű vízkormányzással mintegy 400 ha vizes élőhely jó ökológiai állapotát sikerült elérnünk: Hajta-mocsár, Farnos I-II-es tározó, gombai Hosszú-rét.

Ócsai Tájvédelmi Körzet

A 2010. évi csapadékos időjárása 2011. évben is szélsőséges volt.

A gyepterületek számára igen fontos tavaszi csapadék nem esett. Az éves csapadék mennyiség 540 mm volt, de mivel ez a mennyiség három rövid időszak alatt nagy mennyiségben hullott le, ezért a gyepek fejlődésében zavart okozott, illetve akadályozta a betakarítást úgy időben, mint a széna minőségében. Emiatt a későn (túlérett növényzet) kaszált gyepeken, illetve a már lekaszált és megázott művelt területekről csak rossz minőségű szénát tudtunk betakarítani.

A jó minőségben letermelt szénát értékesíteni tudtuk (212 bála, 84,8 t). A magasabb fekvésű kaszáló területek kiszűntek, ezekről szénát csak minimális mennyiséget lehetett betakarítani (1-1,2t/ha). A mély fekvésű sásláp rétek, melyek a 2010-es évben kaszátlanok voltak, nagy mennyiségű szálas anyagot adtak, melynek minősége igen gyenge, nehezen értékesíthető (jelenleg is tároljuk). A mély fekvésű területek egy része (Petőc-rét: Ócsa 0574/a hrsz, Belső petőc-rét: Ócsa 0567/a hrsz) kaszátlan maradt, mivel a 2010-es csapadékos időszak óta talaja laza, vizes maradt, így gépi munkavégzés nem volt végezhető rajta. Ezek a területek szárazúzos kezelésre a téli fagyos időszakban kerültek kivitelezésre. A kaszátlan területek nagysága összesen 11,6 ha. A művelt területek kaszálása az agrár célprogram előírásai szerint, valamint ezen előírásokkal összhangban az aktuális természetvédelmi érdekeknek megfelelően kerültek kivitelezésre.

Továbbra is problémát jelent a széna értékesítése, mivel a térségben jelentősen csökkent az állattartás, illetve a távolabbi érdeklődők a magas szállítási költségek miatt nem vásárolnak.

A szélsőséges időjárás várhatóan 2012. évben is rövid távú, esetenként azonnali változtatást, alkalmazkodást tesz szükségessé a betakarítás és kezelés módjában (betakarítási időszak, alkalmazandó eszközök vonatkozásában).

2011-ben „próbaképpen” megkezdtük a túl, cserjésedett, fásodott gyepterületek ez irányú kezelését, a lakosság bevonásával, szabályozott módon (KTVF 10648-1/2011. sz. engedély alapján). Ennek értelmében a gyepeken lévő nem kívánatos cserje foltokat a lakosság számára kiosztottuk, melyeket az előírásaink szerint letermeltek, a letermelt faágakért választék szerint vételárat fizettek. Ezzel a művelhető gyepterületek nagysága közel 2,5 hektárral megnövekedett.

Célzott védett fajra (ezüst sávós szénalepke) irányuló élőhely fenntartást az idei évben is folytattuk a Bodó-sziget területén kézi munkaerővel, valamint traktoros szárazúzóval is. A

további évekhez képest nagyobb területen mintegy 2,4 hektáron. További lokális invazív növény irtás több helyen történt a közmunkások bevonásával, ezek összterülete mintegy 1,2 ha.

2011. évben az Ócsai TK-ban intenzíven beindult a KMOP keretein belül a több (23) helyrajzi számot is érintő gyepterületeken végezett invazív növényzet visszaszorítása. A tevékenység eredményeképpen közel 100 hektáron nőtt a gyepterületek minősége, illetve megközelítőleg 4 hektárral nőtt a művelhető területek nagysága.

A területnövekedéssel érintett területek: Ócsa 0535 hrsz: 0,8 ha, 0551 hrsz: 2,2 ha, 0321 hrsz: 0,5 ha, 0568 hrsz: 0,5 ha.

Vízgazdálkodás

KMOP keretén belül megvalósult az Ócsai TK vízkormányzásának gyakorlati lehetősége, mivel a stratégiailag fontos vízvezető csatornák tisztításra kerültek, a rajtuk lévő vízkormányzó műtárgyak kezelhetővé váltak, ez által a területen oda tudjuk vezetni a vizet, ahol szükség van rá, illetve ha szükséges meg is tudjuk tartani.

Elkészült az Öreg-turján volt tőzegbánya területének növénytelenítése, mely eredményeképpen közel 40 ha természetes jellegű nyílt víz alakult ki. Ezen új élőhelyek természetvédelmi jelentősége igen nagy. Új növény és állatfajok, megjelenésével kell számolnunk, melyek folyamatos monitorozása elengedhetetlen, hogy az esetleges szükséges későbbi beavatkozásokat, kisebb finomításokat időben el kell végezni (idegen honos növény és állatfajok megjelenése, algásodás, orvhorgászat stb.).

Vértes-mezőföld Természetvédelmi Tájegység

Gyepterületek élőhelykezelése

A 2011. évi gyepgazdálkodást leginkább befolyásoló külső hatás az előző évben nagy területre kiterjedő, hosszantartó belvíz borítás áthúzó hatása volt. Legnagyobb mértékben a Sárréti TK-t érintette, ahol a vagyonkezelésünkben lévő területek mintegy 90 %-án a lassan visszahúzó vízborítás akadályozta a területek legeltetését, kaszálását. Ennek következtében a területen réti széna előállításra nem került sor. A területek részleges száradása után ősszel nyílt arra lehetőség, hogy szárazúzással kezeljük a gyepeket 35 hektár kiterjedésben. Kisebb mértékben alakult ki hasonló helyzet a Sárvíz-völgye TK, és a Rétszilasi-tavak TT területén, ahol összesen 20, illetve 15 hektár területet tudtunk szárazúzással kezelni.

A belvízzel nem érintett gyepeken a területhasználat jellemző módja a kaszálás és a legeltetés. A területhasználat elsődleges célja a természetszerű gyepvegetáció, a hozzá kapcsolódó zoológiai értékek életfeltételeinek fenntartása. Tovább folyik az elmúlt években természetvédelmi érdekből felhagyásra került szántókon kialakult gyepek rekonstrukciójának elősegítése, illetve a gyomfajok és a másodlagosan nádasodó területek visszaszorítása.

Különböző mértékben fordulnak elő – különösen a Sárréti és a Sárvíz-völgye TK-ban – a tájidegen és invazív aranyvessző (Solidago) fajok, illetve a keskenylevelű ezüstfa (Eleantus angustifolia). Ezeknek a gyepeknek kezelése elsőrendű feladat az élőhely javítása érdekében, 1,5 hektár területnagyságon sikerült elvégezni 2011-ben. Az aktuális területhasználat mellett a gyepek fajösszetételében, struktúrájában lényeges kedvezőtlen változások nem észlelhetők.

A területek döntő hányada a helyi gazdák által hasznosított. A belvíz helyzet a bérlők számára is számos nehézséget okozott. A kaszálók és legelők bérbeadása a természeti értékek élőhelyi igényeinek, háborítatlanságuk biztosításának figyelembe vételével történt. A legeltetés

mellékhatásaként lokálisan feldúsulhat egyes gyomfajok mennyisége. Ez a degradációs hatás időszakos kezeléssel (tisztító kaszálás) felszámoltatható.

Nádas élőhelykezelés

A nádgazdálkodás és nádasodott területek tisztító vágása rendszeresen zajlik. A nádaratás mozaikos mintázatban történik, különös figyelemmel a telepeseen fészkelő madarak élőhely igényére.

A szikes tavakon a nádvágás célja a nádasodás részleges visszaszorítása a szikes tó vízfelületének és jellemző struktúrájának megőrzése céljából. E tekintetben kiemelkedő fontosságú a szikes tavak szerepe a parti madarak élőhelyeként.

A nádas tavakon az aktuális területhasználat mellett fajösszetételben, struktúrában kedvezőtlen változások nem észlelhetők, a területek állapota kielégítő.

A nádaratás külső vállalkozókkal, alapvetően haszonbérleti szerződéssel történik. A nádasok vágása megfelelő jégviszonyok mellett nagygépes technológiával történik. A kezelt területek kiterjedése a Dinnyési-fertő területén 150 hektár, a Sárvíz-völgye TK-ban 55 hektár és a Velencei-tavi Madárrezervátum TT területén mintegy 100 hektár. A Velencei-tavi Madárrezervátum TT területén az úszólápok aratására a kedvezőtlen jégviszonyok miatt ebben az évben nem került sor.

Budai-Gödöllői Természetvédelmi Tájegység

A Budai Sas-hegy Természetvédelmi Területen, mint a KMOP-3.2.1/A-09-2009-0005 pályázat egyik célterületén közel 14 hektáron történtek élőhely rekonstrukciós és fenntartási munkák, melyek során invazív és tájidegen fászfűszárúak (aranyvessző, orgona, bálványfa, fekete fenyő) nagyarányú visszaszorításával egykori dolomitsziklagyep és karsztbokorerdő területek szabadultak fel. A potenciális sziklagyep területekre a környező gyepekből maggyűjtő fűkasza segítségével szedett őshonos lágyszárú magok kerültek elszórásra. A megtisztított karsztbokorerdő élőhelyeken a természetes állományok növelése céljából molyhos tölgy makkokat vetettek, illetve csemeték kerültek kihelyezésre. Az érintett természetes élőhelyek megújításával egyebek között a magyar gurgolya, István király szegfű, csikófark, leánykőkörcsin, vitézvirág, bíboros kosbor, fehér madársisak, apró nőszirm, kövér daravirág, vetővirág, haragos sikló, és pannon gyík élőhelyének növelése valósult meg.

A saját vagyongazdálkodásban lévő csömöri Ex lege láprét természetvédelmi terület kaszálható területén (6,16 ha), részben gépi kaszálással, részben – a legértékesebb területen - kísérleti jellegű kézi kaszálással (1,8 ha) valósult meg gyepfenntartás. A gyepfenntartás nélkül a kékperjés kiszáradó láprét szukcessziója megállíthatatlan, a terjedő bokorfűzes felé. A kaszált gyepterület legjelentősebb botanikai értéke a több száz töves hússzínű ujjas kosbor és mocsári nőszőfű állománya.

Gerecsei Természetvédelmi Tájegység

Pusztamarót területén temetőnk kaszálását megbízásos szerződéssel külső vállalkozó bevonásával, míg Tardos külterületén lévő őrházunk környezetének rendezett állapotát összesen 0,126 hektár területen saját erővel oldottuk meg a kaszálást.

A Tájegységben Agostyán, Dunaalmás, Naszály, Szomód és Neszmély térségében részben saját (0,5 hektáron), részben idegen vagyongazdálkodásban lévő területeken (4,5 hektáron), összesen 5 hektáron végeztünk kézi módszerrel invazív lágú és fászfűszárú cserjeirtást kiszáradó mocsárrétek, és löszgyepek élőhelyeinek fenntartásához elsősorban önkéntesek bevonásával.

Előkészítés alatt áll a tájegység területén lévő saját területek élőhely fejlesztését megcélzó KEOP pályázat, amelynek keretén belül cserjementesítések, invazív fajok irtása az elsődleges cél.

Haszonbérbe adott területek:

2011. évben a haszonbérbe adott területeink nagysága 6.111,14 hektár, a haszonbérleti szerződések száma 143.

5.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek Natura 2000 terület	LIFE Nature pályázatból özönfajok eltávolítása, idegenhonos erdőfoltok átalakítása őshonossá, valamint vadkizáró kerítés létesítése.	418
2	Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek Natura 2000 terület	Fafajcserés szerkezet-átalakítás	65
3	Alcsúti Arborétum	Díszto rekonstrukció / Növényzet rekonstrukció: a dísztóból a felhalmozódott iszap eltávolításán keresztül a vízminőség javításával valósítottuk meg az élőhely rekonstrukcióját, míg az elvadult növényzet ritkításával az idős értékes faállomány ápolásával (magasgallyazás, odúkezelés) azok életfeltételeinek javításán keresztül biztosítjuk az élőhely rekonstrukciós céljaink megvalósulását. A növénytelepítéssel (gyűjtemény bővítés) növeltük a terület fajösszetételét.	41
4	Táti-szigetek	Az alábbi létesítmények és beavatkozások tervezése, valamint a kapcsolódó környezetvédelmi- és vízjogi létesítési engedélyes tervdokumentációk elkészítése: Körtvélyes-szigeten vízvisszatartó műtárgy létesítése, a Körtvélyes-szigeten természetközeli jellegű medrek (kubikgödrök) kialakítása, a Körtvélyesi- és Nyáros-sziget közötti mellékág természetvédelmi célú rekonstrukciójának tervezése, beleértve a mellékág vízvisszapótlását szolgáló műtárgy cseréjének tervezését is.	300
5	Ipoly-völgy, Drégelypalánk-Hont	Vízkezelő műtárgyak készítése, új csatornák létesítése, meglévő csatornák kíméletes tisztítása gépi, ill. kézi erővel.	400
6	Jókai-kert TT	kertrekonstrukció, növényzettelépítés	2
7.	Ócsai TK - Öregturján	Elvégezték az Öregturján nyílt vízfelületeinek	160

		kíméletes kotrását (39ha helyreállított nyílt vízfelületű élőhely létesítése), valamint elkészült az ócsai Öregturján vízháztartását szabályozó műtárgyrendszer (meglévő, használhatatlan vízügyi műtárgyak felújítása, újak építése a természetvédelmi szempontok figyelembe vételével, szükséges csatornatisztítások elvégzése), a rendszer alkalmas lesz a jövőben a 2010-es évhez hasonló csapadéktöbblet irányított elvezetésére és a szárazabb években (pl. 2011) a terület természeti értékeinek leromlását okozó kiszáradás megelőzésére a kisvizek betárolásával, célzott irányításával.	
8.	Csévharaszi Homokvidék kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	A homoki gyepek összefüggő hálózatának kialakítása, illetve biztosítása, ennek érdekében akác-, kései meggy- és bálványfa-állományok eltávolítása vegyszeres és mechanikus módszerekkel (hajtáskenés, pontpermetezés és törzsinjektálás, illetve töelválasztás)	30
9.	Csévharaszi Homokvidék kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	A homoki gyepek természetes fajösszetételének helyreállítása, biztosítása, ennek érdekében a lágyszárú inváziós fajok (selyemkóró) eltávolítása	3
10.	Csévharaszi Homokvidék kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	Erdőfelújítás - gödrös ültetéssel, illetve teljes talajelőkészítéssel telepített szürkenyarak gondozása	1

A károsodott ökológiai rendszerek, területegységek, élőhelyek helyreállítására, a korábban megszűnt (megszüntetett) élőhelyek rekonstrukciójára az Igazgatóság területén elsősorban az intenzív területhasznosítás, valamint az invazív fajok jelentős mértékű elterjedése miatt van szükség. Néhány esetben a helyreállítás a kitűzött természetvédelmi célokkal ellentétes szukcessziós folyamatok visszaszorítására irányult.

A 2011. évi élőhelyrekonstrukciók jelentős részben LIFE Nature és Operatív program támogatási forrásból valósultak meg.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1.: A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

A társulásokhoz hasonlóan a védett fajokra is elsősorban a hosszan tartó extrém nyári és őszi szárazság viselte meg legjobban. A nyári és az őszi szokatlan szárazság kedvezőtlenül hatott az amúgy is vízhiányos területeken található fajokra így az alföldi, homoki és sziki társulásokban előforduló fajokra.. A homoki gyepekben az őszi csapadék-maximumhoz alkalmazkodott szubmediterrán növények virágzása vagy elmaradt, vagy nagyon későre tolódt. A szárazgyepek közül a lejszösztyeppek, sziklagyepek növényei kevésbé tűntek megviseltnek az éghajlat szárazabbá válása miatt.

5.4.2.: Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

No.	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	hagymaburok (Liparis loeseli)	Folytatódott a Velencei-tavi állomány élőhelyén az állományfenntartó kézi nád- és cserje vágás 3,2 hektáron.
2	tartós szegfű (Dianthus diutinus)	A fajmegőrzés érdekében 2011 tavaszán a Szegedi Tudományegyetem munkatársainak közreműködésével újabb 1100 tő került kiültetésre Csévharaszton. A 2011 július-augusztus során megejtett számlálás alkalmával a csévharashti projekterületen a 2010-ben számolt 1744 tővel szemben 2011-ben már 2243 tövet számláltunk.
3	vándorsólyom (Falco peregrinus)	Fészek folyamatos őrzése a szaporodási időszakban a Börzsönyben.
4	kerecsensólyom (Falco cherrug)	Fészek folyamatos őrzése a szaporodási időszakban a Gerecsében.
5	sérült védett madarak elhelyezése	Baj településen 2010-ben kialakított mobil voliere folyamatos üzemeltetése sérült védett madarak ideiglenes elhelyezésére.
6	Kétéltű mentések Komárom-Esztergom és Fejér megyékben. barna varangy (Bufo bufo), erdei béka (Rana dalmatina), levelibéka (Hyla arborea), pettyes göte (Triturus vulgaris), barna ásóbéka (Pelobates fuscus), vörös hasú unka (Bombina bombina)	Tardosi Malom-völgy: barna varangy, erdei béka 3500 átmentett állat. Tata, Remeteségi út: barna varangy zöld varangy, erdei béka, levelibéka, pettyes göte 3000 mentett állat. Császár, Karpatusi út: barna ásóbéka, barna varangy, zöld varangy, erdei béka, levelibéka, vörös hasú unka, pettyes göte 2000 mentett állat. Dinnyés, 7es főút: zöld békák, vöröshasú unka, leveli béka, barna varangy, pettyes göte 2000 mentett állat.
7	rétisas (Haliaeetus albicilla)	DINPI: szakértői szintű részvétel, illetve adatszolgáltatás a pályázat keretében elkészült rétisas fajmegőrzési akcióterv elkészültében. Az akciótervet a pályázat képviselői 2011. novemberében bemutatták az Európa Tanács/Berni Konvenció ülésén Strasbourgban. Az akciótervet a konvenció támogatta.
8	dunai tokfélék	A Danubeparks szövetség 2011. júliusban közös LIFE+ Nature pályázatot dolgozott ki és adott be a dunai tokfélék állományainak védelmére.
9.	egyhajúvirág (Bulbocodium vernum)	A Turai legelő TT célterületen az egyhajúvirág védelme érdekében, valamint a területtel kapcsolatos szemléletformálás érdekében az alábbi tevékenységek kerültek/kerülnek elvégzésre: invazív fajok (akác, bálványfa, selyemkóró, ostorfa) állományainak visszaszorítása; erdőátalakítás (fafajcsere); antropogén zavarás csökkentése (pl.: beszántások visszagyepesítése (határoló cserjesorok létesítése) illegális hulladék eltávolítása, terület fokozott védelme virágzási időben).

Fajvédelmi tevékenységek közül 2011-ben is elsősorban a madárvédelmi, kétéltűvédelmi , valamint a LIFE Nature pályázatok keretében folyó munka volt hangsúlyos. Célirányos fajvédelmi beavatkozásként 2011-ben is folytatódott saját költségvetésből a hagymaburok Velencei-tavi állományának felmérésére alapozva a faj mikroélőhelyének kíméletes, kézi tisztítása.

5.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)
Szarvasmarha	Magyar szürke	266	27
Bivaly		0	0
Juh		0	0
Ló		0	0
Sertés		0	0
Egyéb		0	0
Pásztorkutya		0	0

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011-ben, élőhely fenntartási célból továbbra is két telephelyén tartott magyar szürke szarvasmarha gulyát: Nagykáta külterületén az Egreskátai-majorban (1369746 ENAR tenyészetkód) a Tápió-Hajta Vidéke TK területén, illetve Ipolyvecén (1212583 ENAR tenyészetkód) a Duna-Ipoly Nemzeti Park Ipoly-völgyi területén.

A 2010. év folyamán bekövetkezett vis major események - az extrém hideg, szeles, és csapadékos időjárási körülményeket - a gulyák általános állapota, és a szaporulat is megsínylette, ezért azok kondíciójának feljavítása mellett megkezdjük a gulyák selejtezését is. A selejtezett állatok feldolgozásra (szárazáru gyártás) kerülnek.

2010/2011 telén, a két gulyában összesen 43 egyed vegyes korcsoportban rendkívüli mértékű elhullás következett be. Az elhullások okát a 2010. évben a folyamatos esőzések miatti meghűlésekre, a jó minőségű legelőinken való legeltetés ellehetetlenülésére (vízállás), az emiatti általános gyenge kondícióra, illetve a tömegtakarmány gyenge minőségére vezettük vissza. Az állatok kondícióján javítottunk lédús takarmánnyal, lucernaszénával, abraktakarmánnyal, vitaminkúrakkal, illetve elkülönítésekkel is.

A 2011/2012. évi teletelésre mind a két gulya általános jó kondícióképet mutatott már a legeltetési időszak végére, a 2011. évi őszi behajtás óta az Ipolyvecei majorban nem történt elhullás, a Nagykáta-Egreskátai Majorban 3 idős egyed elhullását regisztráltuk ez időig.

A téli időszakra mindkét telepen biztosítottuk a tömegtakarmányt adó réti széna mellett a lédús takarmányt (kukorica szilázs) valamint a nagy energiát adó abraktakarmányt is. A szilázs könnyebb etethetősége, a betaposás elkerülése, valamint annak érdekében, hogy a gyengébb egyedek se szoruljanak félre, további, erre a célra kialakított etető felületet alakítottunk ki. A borjas tehének 2012. évi tavaszi felerősítésére is biztosítottuk a lucernaszénát. Az állatok takarmányozása gyakorlatilag „ad libitum” történik.

A korábbi évek gyakorlatát folytatva, az állomány növelése érdekében az üszőborjakat felneveljük és csak a bikaborjakat értékesítjük.

5.6. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

ERDŐTERVEZÉS

2011. évben a DINPI működési területén 3 erdőtervezési körzetben zajlott körzeti erdőtervezés, és ehhez kapcsolódó erdőterv-rendelt készítése. (Pilis-Visegrádi, Budapesti és Kemencei ET Körzet). Ezen kívül a Pusztavacsi és a Nagymarosi ET Körzetben is erdőtervezés indult. Az erdőtervezésben Igazgatóságunk a vonatkozó jogszabályok szerint vesz részt. Természetvédelmi adatszolgáltatással, kezelői állásfoglalással, Natura 2000 javaslatokkal segítjük az erdészeti hatóság munkáját. Részt veszünk az „előzetes jegyzőkönyv” megfogalmazásában, a részletszintű tervezői egyeztetéseken képviseljük a tv-i kezelői álláspontot, feltételeket, korlátozásokat fogalmazzunk meg. Részt vettünk a részletszintű tárgyalásokon, a kapcsolatos lakossági fórumokon, zárótárgyalásokon. Segítjük az erdészeti hatóságot a körzeti erdőtervezéshez kapcsolódó Natura2000 elővizsgálati dokumentáció összeállításában.

A körzeti erdőtervezés alapja a 2011. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról szóló 96/2011. (X. 17.) VM rendelet (továbbiakban erdőterv rendelet)

Főbb természetvédelmi eredményei a tervezési folyamatot illetően:

- üzemmódok természetvédelmi szempontból kedvezőbb tervezési lehetősége (több faanyagtermelést nem szolgáló és szálalással érintett terület, kevesebb vágásos - átalakító és felújítóvágásos - üzemmódú erdőrészlet lett);
- a molyhos-tölgyes, elegendő karszterdő és bokorerdő erdőtársulásokban, illetve a dolomit-, szubmediterrán gyepeken, sztyeppréteken és kaszálóréteken fahasználatot csak a társulások fenntartása, helyreállítása érdekében szabad tervezni;
- erdősítések szabályozása az intenzíven terjedő tájidegen fajok visszaszorítása céljából;
- a nem védett Natura 2000 erdők esetében több, a jelölő élőhelyek és fajok helyzetét javító tervezési szempont került meghatározásra;

Főbb természetvédelmi eredményei az erdőgazdálkodás szabályozását illetően:

- a Budapesti Körzetben a fekete fenyő főfajú erdőket meg kell bontani az őshonos lombos erdő és sziklagyeppek térnyerése miatt;
- véghasználat esetén meghatározza a hagyásfacsoport nagyságát, hagyásfák számát;
- megfelelő mennyiségű álló- és fekvő holtfa hagyását írja elő;

- Revírfoglalási, szaporodási és utódnevelési időszakban a ragadozó madarak lakott fészke körül 100 m sugarú körben megtiltja az erdőgazdálkodási tevékenységet;

A vegetációs idő szabályozását illetően:

- a vegetációs időszak az erdőtervezési körzet területén április 1-től augusztus 31-ig tart.
- a hóvirág (*Galanthus nivalis*) jelentős állományának élőhelyül szolgáló erdőben fakitermelés csak február 15-ig végezhető.

Egyes kiemelt jelentőségű, speciális életciklusú védett fajok élőhelyén a fahasználati munkák csak október 1-ét követően kezdhetők meg.

A Kемencei Erdőtervezési Körzet Zárójegyzőkönyvi tárgyalásán az Ipolyerdő Zrt. véleményeltérést fogalmazott meg. Témája: a „Csarna-völgy fokozottan védett területen” tervezett erdőgazdálkodási korlátozások.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELŐI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Természetvédelmi kezelői véleményeinket elsősorban a természetvédelmi hatóság megkeresésére adjuk meg (általában belföldi jogsegély formájában). Jellemző témák: vegyszerhasználat védett területen, vegetációs időben tervezett fakitermelés, erdőtervtől eltérő kérelem, vágástéri hulladék égetése, erdőtelepítés, fásítás létesítése.

A tudomásunkra jutott erdészeti bejelentések esetén szükség szerint értesítjük a természetvédelmi hatóságot az erdőtörvény szerinti hatósági eljárás kezdeményezése érdekében.

Folyamatosan fejlesztjük természetvédelmi térinformatikai adatbázisunkat (fajadatok, erdőrészletek megjelenítése stb.).

Különösen nagy nehézséget jelentett az erdészeti információs rendszerhez (ESZIR) való hozzáférés hiánya.

SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ ERDŐK

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság összességében 2024 ha erdőterületen bejegyzett erdőgazdálkodó. Az erdészeti szakmai felügyeletet erdőterületeinken kettő Kormányhivatal látja el (Pest Megyei és Heves Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága). Saját vagyongazdálkodású területeinken szinte az összes működési területünkre jellemző erdőtípus előfordul. Vagyonkezelési tevékenységünk során az üzemtervi előírások betartása mellett a természetvédelmi célok megvalósításával igyekszünk mintaként szolgálni a környező erdőgazdálkodók számára.

Erdőterületeinken belül magas a faanyagtermelést nem szolgáló területek aránya (mítegy 30%).

A 2011. évben állományátalakítással járó mesterséges erdősítéseket végeztünk összességében 10 ha területen (Nagykőrös, Dejtár), teljes talajelőkészítés mellőzésével. Erdősítések ápolási munkáit 55 ha területen végeztük el, melyből 23,1 ha klímaerdő (Csobánka). Az ápolások során minimális a vegyszerezések aránya. Vegyszereket alapvetően invazív fajok visszaszorítására ill. vadriasztásra használunk. Elvégzett gyérítések területe 26,8 ha. A gyérítések során kipróbáltunk és gazdaságilag is eredményes módon alkalmaztunk több ritkán

vagy már egyáltalán nem használt kíméletes technológiát (kézi közelítés, mezőgazdasági kistraktoros un. egységcsomagos közelítés).Tarvágást 10,7 ha területen végeztünk (Esztergom), melynek folytatásaként őshonos fafajú állományátalakítás következik és 16,1 ha területen történ szálalóvágás. A szálalóvágásokat a talaj minimális károsodásával járó forwarderes technológiákkal végeztettük.

Erdeinkben - ahol az adottságaink lehetővé teszik - szeretnénk áttérni a szálaló üzemmódra, az üzemmód megváltoztatásához szükséges tulajdonosi hozzájárulás beszerzése igen nehézkes.

5.7. Vadászterületek, vadgazdálkodás

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság öt – az alábbi táblázatban felsorolt - vadgazdálkodási egység tulajdonosi képviselőjét látja el, ezen belül a Velencei-tó és a Dinnyési Fertő TT vadászterület vadászati jogát az Igazgatóság hasznbérbe vette az üzemtervi ciklus végéig.

A másik négy vadászterületen a vadászatra jogosult a Földtulajdonosi Közösség. A Földtulajdonosi Közösségek önálló gazdálkodó szervezetek, éves elszámolási kötelezettséggel rendelkeznek a tulajdonosok felé. A közgyűlések szabályos összehívása nem volt megvalósítható, mert az Igazgatóság nem rendelkezik az NFA-tól és az MNV. Zrt-től meghatalmazással a vadászati jog képviselője tekintetében. Emiatt hiányzik az érvényes közgyűlés összehívásának a feltétele.

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (ha)
11-253310	Esztergom Strázsa - hegy	1 089
11-252920	Dunai - szigetek	602
07-403610	Velencei - tó és a Dinnyési Fertő TT	5 230
12-553410	Ipoly - völgy	3 018
07-404410	Alcsúti Arborétum TT	41
Összesen:		9 980

A vagyonkezelési szabályzatban foglaltaknak és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően folyik a vadászterületeken a szakmai munka. A területeken a természetvédelmi-, erdei- és mezőgazdasági vadkár minimalizálása, az extenzív vadgazdálkodás folytatása volt a cél. Az állományszabályozási feladatokat bérvadásztatással és saját teljesítéssel a hivatásos szakszemélyzet végezte el.

A Velencei-tó és a Dinnyési Fertő TT elnevezésű vadászterületen a kedvező 2010/2011-es télnek köszönhetően a védett vadludak kártétele nem okozott problémát.

A vadhúsárak normalizálódásának köszönhetően a bevételek növekedtek.

Esztergom Strázsa – hegy 11-253310 kódszámú vadászterület 99,9%-a a DINPI vagyonkezelésében van. A területen a vadállomány szabályozás bérvadásztatás keretében folyik. A területen a nagyvad állomány sűrűségét a Pilisben lezajló vadállomány dinamikai folyamatok határozzák meg. Éves teríték terv 2011/2012 vadászati idényben: gímszarvas 15; őz 12; vaddisznó 35.

Dunai – szigetek 11-252920 kódszámú vadászterületen a tulajdonosi képviselőt a Duna – Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság látja el. Éves teríték terv 2011/2012 vadászati idényben: gímszarvas: 2; őz: 2; vaddisznó 6.

Velencei – tó és Dinnyési Fertő TT 07-403610 kódszámú vadászterületen a vadászati jogot a Duna – Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság gyakorolja. Éves teríték terv 2011/2012 vadászati idényben: gímszarvas 9; őz 17; vaddisznó 40.

Ipoly – völgy 12-553410 kódszámú vadászterületen a tulajdonosi képviselőt a Duna – Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság látja el. A vadállomány szabályozás bérvadásztatás keretében folyik. Éves teríték terv 2011/2012 vadászati idényben: gímszarvas 8; őz 19; vaddisznó 40.

Alcsúti Arborétum TT 07-404410 kódszámú vadászterület 100%-a saját vagyonkezelésében van. A vadászati tevékenység nagy körültekintést igényel, a fegyveres vadászat helyett más megoldásokat alkalmazunk a vad távoltartása érdekében. Vad nem került terítékre.

5.8. Halászati vizek

5.8.1.: Védett vizek

	Duna-Ipoly NP	Gerecsei TK	Ócsai TK	Sárréti TK	Sárvíz völgye TK	Tápió-Hajta TK	Alcsúti arborétum TT	Dabasi turjános TT	Dinnyési Fertő TT	Rétszilasi-tavak TT	Végösszeg
halastó					7,3127					54,4555	61,7682
nádas	110,2268		13,0159		27,1240	175,1168		3,8744	170,3917	21,3249	521,0745
kivett	38,5684	0,4594	460,7074	7,9477	174,3219	118,2577	1,4192	10,3205	153,8233	45,2662	1 011,0917
csatorna			68,1913		7,5073	11,9318		5,8324		0,4278	93,8906
Ipoly folyó	2,8401										2,8401
mocsár	32,5621		392,5161		165,2499	17,7136		4,4881	148,3036	43,5294	804,3628
patak	0,7883										0,7883
tó	0,4169						1,4192				1,8361
vízállás				7,9477	1,5647	2,3146			5,5197	1,3090	18,6557
vízfolyás	0,1604	0,4594									0,6198
vízmosás	1,8006										1,8006
vízározó						86,2977					86,2977
Végösszeg	148,7952	0,4594	473,7233	7,9477	208,7586	293,3745	1,4192	14,1949	324,2150	121,0466	1 593,9345

5.8.2.: Védett halastavak

No.	A halászati víztér megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
1	Öreg-tó, Soponya	7,31
Összesen:		7,31

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében 61,77 hektár halastó van, két halastórendszert alkotva:

a soponyai Öreg-tó (Soponya 0307 hrsz, 7,31 hektár) és

a pusztaegresi halastórendszer (Sárbogárd 0110/9b hrsz., Pusztaegres 0201/3, 0207, 0210a, 0212, 0218b hrsz., összesen 54,46 hektáron)

A pusztaegresi halastavakat haszonbérlet formájában kezeltettük, így a halászati jogot is a haszonbérelő gyakorolta a halászatról és a horgászatról szóló 1997. évi XLI. törvény alapján. A soponyai Öreg-tó haszonbérleti szerződésének lejártával a bérlő nem kívánta meghosszabbítani azt, így az üzemeltetés feladatai a nemzeti parkra hárulnak. Ehhez kapcsolódóan a vízjogi üzemeltetési engedély módosítása folyamatban van.

Mindkét halastórendszer közepes műszaki állapotban van, felújításra a 2010-es évig a vagyonkezelésünkbe vétel óta egyiknél sem került sor. A pusztaegresi halastórendszer bérlője 2009. évben a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság hozzájárulásával eredményesen pályázott az EHA alapból nyújtott támogatásra a tórendszer felújítására. A pályázat keretében a zsiliprendszer 2010-ben elvégzett felújítása után 2011-ben sor került a kotrás kivitelezésének befejezésére, és a partvédelem felújítására. A pályázat 2012. év első negyedében zárul.

6. Projektek

Az Alcsúti Arborétum vizes és nem vizes élőhelyeinek rekonstrukciója (KEOP)

Futamidő: 2010. 03.09.-2012. 09.30.

Projekt célja:

Az Alcsúti Arborétum dísztavának kotrása és a partfal műemléki helyreállítása, valamint az értékes növényállomány hosszútávú megóvása. A tó és a támfal rekonstrukciója a további eliszaposodás megakadályozása, a fenntartható ökológiai állapot elérése, a vízháztartás és a talajvízszint hosszú távon is megfelelő állapotának biztosítása miatt vált elkerülhetetlenné.

A növényzet rekonstrukciójának szükségességét az arborétum felét kitevő területen a még meglévő eredeti növényzet megóvása, az elszaporodott nem kívánt növényzet eredeti tájképi jellegnek lehetőség szerint leginkább megfelelő felváltása teszi elodázhatatlanná. További szükségesség a terület értékes növény-állományának megőrzése a kert eredeti kertépítészeti állapotot optimálisan közelítő kialakítása mellett csakúgy, mint a látogathatóság biztosítása az arborétum teljes területén.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

A dísztó rekonstrukciós munkákkal kapcsolatos közbeszerzési eljárást 2010. novemberében lezártuk, a munkálatokat a nyertes ajánlattevő, a Duna Aszfalt Kft. megkezdte. A növényrekonstrukcióval kapcsolatos közbeszerzési eljárás időben elhúzódtott, eredményhirdetése 2011. január 27-én megtörtént, szerződéskötésre 2011. február 7-én került sor, nyertes ajánlattevő a Garden Erdészeti és Kertészeti Szolgáltató Kft. lett. A növényzetrekonstrukciós munkák az ütemezésnek megfelelően megkezdődtek, a faápolási- és vágási munkák, valamint a sarj- és cserjetisztítási munkák jelentős része a természetvédelmi elvárásoknak megfelelően megvalósultak. A lőszermentesítést elvégezték. A tavaszra tervezett ültetések szintén megvalósultak. A felvonulási terület kitisztítása, a tó körüli fák a

tervben meghatározott mennyiségben kivágásra kerültek. A kétéltűek mentése és a tó szakaszolása, a víztelenítő árkok kialakítása megtörtént. A díszító kotrása is a tervezett ütem szerint valósult meg.

A díszítő rekonstrukciós munkálatok sikeres műszai átadás-átvétele 2011. év december 14-én, a növényrekonstrukció megvalósulásának sikeres átadás-átvétele 2012. január 09. megtörtént.

Danubeparks (SEE projekt)

Futamidő: 2009. április 16. - 2012. február 29.

Projekt célja:

Elsősorban olyan nemzetközi tevékenységek megvalósítása, amelyek elérése meghaladná az egyes védett területek önálló erejét. A pályázat során lehetőség nyílt a tapasztalatok és a tudás kicserélésére, közös természetvédelmi kezelési tervek és védelmi intézkedések kidolgozására valamint kisebb méretű, de példaértékű projektek megvalósítására. A konkrét célok között szerepel a Dunához kapcsolódó vizes élőhelyek ökológiai állapotának javítása (a DINPI esetében például a Táti-szigetek), egyes fontos védett fajok (pl. rétisas és a viza) élőhelyének fejlesztése, valamint az ökoturizmus fejlesztése és a kulturális értékek cseréje. A program külön hatásaként, köszönhetően a közös PR kezdeményezéseknek és a nemzetközi jelentőségű kérdéseket megvitató konferenciáknak, nemzetközi szinten is erősödni fog a Duna menti védett területek befolyása.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

A kislile és partifecske teljes dunai (Németországtól a deltáig) monitoringja két ismétlésben (DINPI: az 1770 és 1566 fkm közötti szakaszon).

Táti-szigetek élőhelyrekonstrukciós tervezése (a környezetvédelmi és vízjogi létesítési engedélyeztetési eljárás 2012-ben zárul le).

A pályázat, és egyben a Danubeparks szövetség folytatását jelentő Danubeparks STEP 2.0 című SEE pályázat kidolgozása és beadása.

A Danubeparks szövetség közös LIFE+ Nature pályázatot dolgozott ki és adott be a dunai tokfélék állományainak védelmére.

A rétisas fajmegőrzési akcióterv elkészült.

Új ökoturisztikai szolgáltatások indultak: kenu- és kerékpártúrák a Szentendrei-szigeten.

Élettelen természeti értékek védelme a Gerecsében, a Pilisben, a Vértesben és a Börzsönyben (KEOP)

Futamidő: Előkészítés: 2012.02.01.-2013.01.15. Megvalósítás: 2013.01.15.-2014.12.31.

Projekt célja:

Összesen 33 barlang bejáratának lezárása, lezárás felújítása, létracseréje és állékonysági beavatkozások denevér- és élettelen érték védelmi célból. Négy bányavárat bejáratának lezárása, lezárás felújítása és állékonysági beavatkozások denevérvédelmi célból. A lábatlani Köszörűkő-bánya alapszelvény veszélymentesítése, hulladékmentesítése és invazív növénymentesítése. Az esztergomi Kőfejtők, mint földtani értéket képviselő bányák invazívmentesítése, omladékmentesítése és veszélymentesítése. A Honti-szakadék, mint felszínalaktani érték veszélymentesítése és bemutatathatóvá tétele.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

A pályázatot sikeresen beadtuk, az elbírálás megtörtént. A pályázat tartalék listára került forráshiány miatt, de támogatása érdekében átcsoportosítás van folyamatban. A pályázat beadása előtt a szükséges együttműködési megállapodásokat megkötöttük.

Természeti értékek megőrzése a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén (KEOP)

Futamidő: 2010.09.29 - 2013. 02.28.

Projekt célja:

1. Élőhely-rekonstrukció az Ipoly-völgyben Hont-Drégelypalánk térségében; vízkormányzó műtárgyak, új csatornák létesítése, meglévő csatornák kíméletes tisztítása a terület vízmegetartó képességének növelése céljából.
2. Élettelen természeti értékek megőrzése a Bajóti Büdös-lyukban és a Tatabányai Bányász-barlangban; a barlangok omlásveszélyes bejáratainak stabilizálása, denevérbarát lezárása.
3. Közlekedési infrastruktúra természetkárosító hatásának csökkentése; a 7. sz. főút Dinnyési Fertő TT-n áthaladó szakasza mentén kétéltű és hullóterelő, -átjárók, valamint madárvédelmi kerítés létesítése az állatpopulációk gázolások, ütközéses balesetektől bekövetkező egyedszám-csökkenésének elkerülése érdekében.

2011. évi legfontosabb megvalósult feladatai:

Két beruházási elem (1. élőhely-rekonstrukció az Ipoly-völgyben; 2. barlanglezárások) maradéktalanul megvalósult, a harmadik részprojekt (kétéltű és hullóterelő, -átjáró létesítése) megvalósításánál a közbeszerzési eljárás van folyamatban.

A Királyréti Erdei Iskola fejlesztése (KMOP)

Futamidő: 2010.04.09.-2011.10.30.

Projekt célja:

Az 1993-ban épült, illetve 2003 során kibővült Királyréti Erdei Iskola infrastruktúrális és szakmai fejlesztése.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Az épületek energiatakarékos átalakítása (külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje, napkollektoros rendszer kialakítása, szürke- és esővíz felhasználó rendszer valamint biológiai szennyvíztisztító telepítése).

Oktatási eszközök beszerzésével, könyvtárfejlesztéssel az oktatás élményszerűségének növelése.

Funkcióbővítéssel (teakonyha, fedett külső foglalkoztató kialakítása), valamint bútorok beszerzésével a látogató-kapacitás növelése.

Az épületek akadálymentesítésének fejlesztése.

Erdei iskolai és erdei óvodai programok minősítettése.

A Jókai-kert helyreállítása (KMOP)

Futamidő: 2010. 06. 30. - 2011. 06. 30.

Projekt célja:

A Budapest XII. kerületében található Jókai-kert rekonstrukciója.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

A kivitelezési munkák során megvalósult a kert elvadult állapotának megszüntetése a növényzet kivágásával, a felszerelések (madáretetők, madárodúk, madáritatók, szőlőtámaszok, huzalos szőlőtámaszok, komposztálók, nagyméretű információs táblák, növény névtáblák) kihelyezése. Megvalósult továbbá a teljes növényültetés. A kivitelezési munkák eredményeként a Jókai-kert rendezett állapotba került, amely a későbbiek során az Igazgatóság számára fenntartható állapotot jelent.

A „D” típusú emlékeztető tábla az Új Széchenyi Terv Arculati kézikönyvének megfelelően megrendelésre került 2011. május 10-én.

Mivel a kivitelezési munkák 2011. május 18-án a szerződésben rögzítetteknek megfelelően befejeződtek, az ezt követő időszakban az elvégzett munkák ellenőrzése történt meg. 2011. június 15-én került megrendezésre a projekttel kapcsolatos zárórendezvény, valamint a projekt keretében elkészített leporellók kiosztása is ezen a napon kezdődött meg. A projekttel kapcsolatos sajtómegjelenések összegyűjtése, valamint ezek elemzése megtörtént. A megvalósítás során felmerült költségek kifizetése után megvalósult a könyvvizsgálat is.

Európai jelentőségű élőhelyek rekonstrukciója és védett fajok megőrzése a Turjánvidéken, a Hajta mentén, a Turai legelőn és a Budai Sas-hegyen (KMOP)

Futamidő: 2010.06.25.- 2012.04.30. folyamatban van a 2012.12.31-ig történő hosszabbítás

Projekt célja:

A pályázat célja a vizes és a gyepes élőhelyek rehabilitációja és megőrzése a Közép-Magyarországi régió Natura 2000, illetve fokozottan védett területein. A szükséges infrastruktúra kialakításával, illetve rekonstrukciójával megteremthető a terület vízkormányzása, ennek eredményeképpen felszámolhatóak a degradációs hatások, és megelőzhető az ott élő fajok (közülük több fokozottan védett) eltűnése. A program elsődleges célja a Közép-Magyarországi Régió déli részének két legjelentősebb vizes élőhelyén az európai jelentőségű és nemzeti védelem alatt is álló természeti értékek hosszú távú megőrzésének biztosítása. A projekt gerincét a két érintett célterületen történő vízpótlás, vízvisszatartás és a vízkormányzás lehetőségének megteremtése adja a szükséges vízügyi infrastruktúra kialakításával (műtárgyak, csatornák). A vízellátás javításán túl minden célterületen egyéb, járulékos természetvédelmi kezelések is történnek majd, melyek további élőhely degradációs hatásokat számolnak fel.

A projekt közvetlenül szolgálja a 275/2004. kormányrendeletben megfogalmazott európai uniós természetvédelmi kötelezettségek teljesítését.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Elkészült az ócsai Öregturján élőhelyrekonstrukciója. Két közbeszerzési eljárás („Nyílt vízfelület helyreállítása az Ócsai Öregturján területén” és „Vízkezelési műtárgyak felújítása/létesítése/átalakítása az Ócsai Tájvédelmi Körzet területén”) sikeres lefolytatása után a nyertes kivitelezők (Föld-Trans 2001 Kft. nettó 43.422.000 Ft és Pharos 95 Kft. Vitép '95 Kft konzorcium nettó 30.782.600 Ft) A 2010-ben lajajlott eszközbeszerzési közbeszerzés

(Erő- és munkagépek beszerzése) körében vásárolt termékek (erőgép, erdészeti szárzúzó, vontatható aprítékoló, utánfutó) leszállításra kerültek (nyertes ajánlattevő a AXIÁL Kft. nettó 34 600 000 forinttal). Lezajlott a projekthez kapcsolódó invazív növényzetirtási közbeszerzés („Invazív növények visszaszorítását célzó munkálatok ellátása”) (nyertes ajánlattevő a SM – Áfonya – Dévay Társulás. nettó 19 528 421 forinttal). A közbeszerzés 2011-ben a szerződéseknek megfelelően elérte a 88%-os készültséget. A munkálatok több részről álltak melyek magukba foglalták Ócsai TK területén zöld juhar mentesítést, a Sas-hegy TT területén komplex invazív irtási feladatok elvégzését, valamint a projekt saját teljesítésben végzett munkálatai által végzett vegyszeres munkálatok szakirányítását. Lezajlott a „Vízkezelőrendszer és nyílt vízfelület létesítése a Hajta-mentén” című közbeszerzés melynek zárásaként 2011 novemberében szerződést kötöttünk a nyertes ajánlattevő a Opekun 2005 Vagyonvédelmi Kft-vel (nettó 178 900 000 forinttal). A kivitelezés természetvédelmi korlátozások figyelembevételével 2012 nyár végén, ősszel kerülnek elvégzésre.

Az Ipoly-völgye és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Észak-Keleti Kapuja (HUSK)

Futamidő: 2010.10.01.-2011.10.30.

Projekt célja:

Turisztikai szolgáltatások fejlesztése az Alsó Ipoly-völgy vizes élőhelyeinek bemutatására

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Páskom-legelő tanösvény felújítása és madármegfigyelőtorony építése Dejtáron és Ipolyvecén.

Periurban Parks (CE)

Futamidő: 2010.01.01.-2012.12.31.

Projekt célja:

A nagyvárosok körüli zöldterületek kezelésére, problémáira vonatkozó tapasztalatok cseréje, közös megoldás keresése a pályázati partnerek között. A pályázat célja az európai nagyvárosok körüli természeti területek, parkok integrálásával, kezelésével, használatával kapcsolatos problémák és pozitív tapasztalatok cseréje. A partnerek a találkozók alkalmával egyeztetik tapasztalataikat, majd ezek alapján létrehoznak partnerenként egy területi elemzést, majd ezek alapján, egy közös módszertant. Ezt követően 4 teszterületen ellenőrzik a módszertanban foglaltakat.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a projektben a Budai Tájvédelmi Körzet, illetve az azzal átfedő Budai-hegység Natura 2000 terület esettanulmányával vesz részt.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Pályázati brossúra fordítása és nyomtatása magyar nyelven.

A két pályázati hírlevélhez (angol nyelvű, nemzetközi) két cikk írása a Nemzeti Parkról és a jó tapasztalatokról, angol nyelven.

5 db roll-up készítése a pályázatról, a Nemzeti Parkról, a Sas-hegyről, a barlangokról és a Budai-hegységről.

A DINPI Cincér Hírlevelének (2011. őszi szám) elkészítése, grafikai és nyomdai kivitelezése (a pályázathoz kapcsolódó cikkekkel, pályázati összefoglalóval).

13 db önkéntes esemény szervezése (a DINPI-hez beérkező önkéntesek koordinálása).

Részvétel a Föld Napja című rendezvényen a Pálvölgyi-kőfejtőben.

Területi elemzés készítése angol nyelven a Nemzeti Parkról, a város körüli természeti területek problémáiról, jó gyakorlatainkról, bemutatóhelyeinkről, tanösvényeinkről. Közös módszertan készítése a pályázati partnerek területi elemzéseinek felhasználásával, a nagyvárosok körüli zöldterületek problémáiról, jó gyakorlatokról, jellemzőkről (angol nyelven).

Állásfoglalás készítése az EU Bizottság részére a város körüli természeti területek fontosságáról, kezeléséről (angol nyelven, 1. vázlat készült el).

Részvétel egy környezetvédelmi konferencián és 3 nemzetközi megbeszélésen, ahol az aktuális pályázati témák kerültek egyeztetésre.

A Sas-hegyi látogatóközpont fejlesztése (KMOP)

Futamidő: 2011.04.03.-2012.04.30.

Projekt célja:

Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület látogatóközpontjának fejlesztése.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Az oktatóközpont működésének fejlesztése érdekében 2011-ben gyíkbemutatók kialakítására került sor, a kerítés felújítására, parkolók kialakítására, valamint a fogadóközpont épületének tetőterében levő szolgálati lakás helyén zöld rendezvényterasz kialakítására. Az oktatóközpont a felújításnak köszönhetően teljesen új, korszerű és igényes megjelenést kapott.

A Szemlő-hegyi-barlang turisztikai fogadóképességének javítása (HUSK)

Futamidő: 2009.11.10.-2011.04.09.

Projekt célja:

A projekt célja a határon átnyúló védett természeti területek kiszolgáló infrastruktúrájának és eszközeinek kialakítása/fejlesztése látogatók fogadása céljából

Ennek részeként egyrészt a Szemlő-hegyi-barlangnál az ország legkomplexebb földtani-geológiai bemutató központjának kialakítása, mely az igazgatóság reményei szerint megnöveli a barlang látogatottságát is.

Másrészt felmérés elkészítése a szlovák-magyar határmenti területeken található turisztikai célú barlangokról, azok értékeiről, látogatottságáról és turisztikai hasznosításának potenciáljáról, valamint közös marketing terv elkészítése és egy határon átnyúló tematikus barlangtúra kidolgozása.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

A projekt keretében a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépület látogatóforgalmi részének felújítása, valamint interaktív kiállítás és önkiszolgáló vetítőterem kialakítása történt meg. A projekt részeként zárórendezvényt szerveztünk Magyarországon és Szlovákiában is.

A pannon bennszülött tartós szegfű védelme (Conservation of the Pannon endemic *Dianthus diutinus*) (LIFE Nature)

Futamidő: 2006. 09.01. - 2011.08.31., meghosszabbítva 2011.12.31-ig

Projekt célja:

A pályázat keretében folytatott élőhelykezelési tevékenységek a tartós szegfű populációjának fennmaradását biztosító, nyáras-borókás foltok közé ékelődő nyílt és zárt homoki gyepek összefüggő hálózatának megőrzését célozzák. A fő cél tehát a hálózatot és a gyepeket leginkább veszélyeztető fás- és lágyszárú inváziós fajok (főként az akác, a kései meggy, a bálványfa és a selyemkóró) visszaszorítása, irtása, mechanikus és vegyszeres módszerek alkalmazásával. Az élőhelyek fenntartása mellett a pályázat másik célkitűzése a meglévő állományok növelése. A DINPI területén a munkák a Csévharaszi Homokvidék kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen folynak.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

2011-ben a tartós szegfű védelmét célzó LIFE-Nature pályázat keretében folytatódott az özönnövény-visszaszorítás és a zárványgyepek közötti kapcsolat helyreállítása a Csévharaszt térségi élőhelyeken, így az inváziós fajok (akác, kései meggy, bálványfa, selyemkóró) eltávolítása, az izolált gyepterületek egybenyitása, és a gödrös ültetéssel telepített szürkenyár-telepítés ápolása. Folytatódott az új szubpopulációk létrehozása is az ex situ felnevelt szegfűgyepek kiültetésével. Ezen kívül 2011-ben elkészült a Csévharaszi Homokvidék kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület aktív kezelési zónájának fenntartási terve, amely jelenleg áll jóváhagyás alatt.

„Kiemelt jelentőségű természeti értékek megőrzése a Turjánvidék Natura 2000 terület déli részén” (LIFE+ Nature)

Futamidő: 2011.09.01.-2016.08.31.

Projekt célja:

A projekterület (Táborfalvai Lő- és Gyakorlótér, Dabasi Turjános TT) a Duna-Tisza közti Homokhátság egybefüggő, viszonylag háborítatlan része. Északi felén égeres-körises láperdők, láprétek, déli részén homoki gyepek, borókás-nyárasok, homoki tölgyes foltok jellemzőek, összesen 6 Natura 2000 élőhely fordul elő. Ezek bővelkednek természetvédelmi oltalom alatt álló fajokban: jelenlegi ismereteink szerint 4 Natura 2000 jelölő, 9 fokozottan védett és 74 védett növényfaj; 20 Natura 2000, 15 fokozottan védett és 118 védett állatfaj él itt. Zászlóshajó fajunk a rákosi vipera. A pályázat ezeknek a természeti értékeknek a védelmét célozza komplex természetvédelmi kezelés útján: vizet tartunk vissza a kiszáradó területen vízügyi műtárgyak segítségével, idegenhonos ültetvényeket alakítunk őshonos erdővé vagy gyepterületté, szántókat gyepesítünk vissza, majd szürkemarhával legeltetünk. Mivel a projekterület nagy része aktív katonai használat alatt álló lőtér, segítséget nyújtunk a katonai használóknak a természetvédelmi szempontból optimális területhasználat eléréséhez. Változatos kommunikációs eszközökkel nagy hangsúlyt fektetünk a szakmai és laikus közönség tájékoztatására is.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Megtörtént a pályázat rendszerének felállítása, partnerek közti együttműködés technikai, adminisztratív és pénzügyi szabályainak részletes tárgyalása és rögzítése, az eszközbeszerzések. Megindultak a kommunikációs feladatok (holnap és logó tervezés, sajtómegjelenések), a földvásárlás előkészítése és a természetvédelmi kezelési tevékenységek tervezése.

A Budai Vár-barlang és a Rácskai-barlang állagmegóvó rekonstrukciója a barlangok élettelen értékeinek védelme érdekében (KMOP)

Futamidő: 2010. 07.01. - 2012.06.30.

Projekt célja:

A projekt négy fő projektelemet tartalmaz:

1. Budai Vár-barlang és Budai Polgárváros alatti üregek (Bécsi kapu tér, Táncsics u. 17-21., 23., Dísz tér 16. alatti üregek) teljeskörű 3D lézerszkenneres felmérése és térinformatikai rendszerbe integrálása.
2. Budai Vár-barlang Nagy Labirintus rész rekonstrukciója
3. Budai Polgárváros alatti üregek (Bécsi kapu tér, Táncsics u. 17-21., 23., Dísz tér 16. alatti üregek) rekonstrukciója
4. A fokozottan védett Rácskai-barlang természetvédelmi célú bejárati műtárgy építése

A fő projektelemek megvalósításában projektmenedzsment működik közre, szakértők alkalmazásával biztosítva a tervezés, versenyeztetés, közbeszerzés, műszaki ellenőrzés és tájékoztatás feladatainak ellátását, a kiegészítő projektelemek megvalósítását és a fenntartási időszakra vonatkozó fenntartási terv meghatározását.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

A kivitelezési munkák elvégzése a Budai Vár-barlang Nagy Labirintus rész és Rácskai-barlang területén és a Budai Vár-barlang független üregeinek területén tárgyú közbeszerzési eljárásokat lefolytattuk. Az eljárások lezárásaként a Konzorcium szerződést kötött a Geoteam Kft.-vel (3300 Eger, Kertész út 146.). A Budai Polgárváros alatti Budai Vár-barlang és független üregek teljeskörű 3D lézerszkenneres geodéziai felmérése és térinformatikai rendszerbe integrálása időarányosan teljesített. A felmérés eredményeit felhasználva térképészeti, geológiai, hidrológiai és régészeti fejezetekből álló tudományos dokumentáció készült el. Az önálló projektelemként megvalósult a Rácskai-barlang természetvédelmi célú bejárati műtárgy építése, 2011. december 20-án átadásra került. A Budai Vár-barlang Nagy Labirintus rész és a független üregek kivitelezési munkái a szerződésben kikötött részhatáridős teljesítésekkel, időarányosan folyik. A megrendelői érdekek érvényesítésében műszaki ellenőri tevékenység folyamatosan biztosított, valamint a kivitelezést tervezői művezetés segíti.

A projektmenedzsment feladatok ellátása a Konzorcium részéről folyamatos. A lakosság tájékoztatására 3000 db képekkel illusztrált szórólap készült.

Euro–szibériai erdőszyepp–tölgyesek és pannon homoki gyepek megőrzése a Nagykőrösi pusztai tölgyesek pSCI területén (LIFE Nature)

Futamidő: 2006.09.01 - 2011.12.31

Projekt célja:

Nagykőrösi pusztai tölgyesek megőrzése és fejlesztése

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Az év során elsősorban a nagyléptékű rekonstrukciós feladatok utókezelése, valamint a kommunikációs és környezeti nevelési feladatok folytatása zajlott:

- özönnövény-visszaszorítás: Strázsa-hegyi fakitermelés, a többi területen utókezelés;
- erdősítések első kivitele a Strázsa-hegyen, a többi területen ápolás és pótlás;
- tematikus konferencia: Kecskemét, 2011.10.06-08;
- tematikus tanulmánykötet megjelentetése: Rosalia 6.;

- Pálfája Oktatóközpont magas kihasználtságú üzemeltetése;
- Strázsa-hegy (Nagykörös 98 erdőtag) bekerítése (vadkizárás).

BIOREGIO (SEE)

Futamidő: 2011.05.01.-2013.12.31., de hosszabbítás tervezett

Projekt célja:

A BIOREGIO Carpathians program célja a Kárpátok régió egységes kezelési módszerének kidolgozása a védett és természeti értékkel rendelkező területeken, mint például a NATURA 2000-es területeken. Célját az érintettek (stakeholders) minél szélesebb körű bevonásával, és a Kárpátok Egyezmény már létező együttműködési hálózatának felhasználásával kívánja elérni, építve ez utóbbi Biodiverzitás Protokolljára, és egyéb kapcsolódó nemzetközi hálózatokra és kezdeményezésekre. A BIOREGIO pályázat gondoskodik az egységes kezelési tervek közös standardjainak meghatározásáról, és ezáltal a közös, egységes kezelési intézkedések kidolgozásáról, elsősorban a határokon átívelő területeken, és ezen intézkedések végrehajtásáról a pilot projektekben.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park aktívan részt vesz a különböző munkacsomagokban, elsősorban a program előkészítésében (WP1), a kommunikációban (WP2), a szükséges adatbázisok építésben a magyar adatok szolgáltatásával (WP3), és aktív együttműködést tervez a Közös és Egységes Kezelési Intézkedések (Common Integrated Management Measures, CIMM, WP4) kidolgozásában. A Duna-Ipoly Nemzeti Parknak nagyon fontos szerep jut az egységes intézkedések kidolgozásában, ami a 6. munkacsomag (WP6) egyik sarkalatos pontja; intézményük felelős e munkacsomag koordinációjáért, aminek fókuszában a három határon átnyúló pilot project áll.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Adminisztratív okok miatt a támogatási szerződés megkötése rendkívüli mértékben elhúzódott és csak 2011. december 8-án lett teljes körően elfogadva, így az első év során csak a nyitó megbeszélés megtartása, a projekt kézikönyv és a kommunikációs terv első verziójának összeállítása, valamint a projekt részletes tartalmi megismerése történt meg. A szerződéskötés elhúzódása miatt valószínűsíthető min. 6 hónap futamidő hosszabbítás.

Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban (SEE) 1. forduló

Futamidő: 1. forduló 2011.06.15.-2011.09.02.; 2. forduló (megvalósítás) 2012.04.01.-2016.05.31.

Projekt célja:

A projekt célja a Kárpátok régiójához tartozó Északi-középhegység területén az erdei életközösségek, erdőtípusok és az életciklusukkal erdőhöz kötődő állatcsoportok (denevérek, rovarok, odúlakó madarak) környezeti állapotának komplex felmérése és értékelése a Natura 2000 területek és fajok védelme, valamint az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságának erősítése érdekében.

2011. év legfontosabb megvalósult feladatai:

Az év folyamán a megvalósításhoz szükséges részletes projektterv kidolgozása történt meg, ehhez kapcsolódóan, melyhez kapcsolódóan a moduláris denevérodúra és denevértoronyra vonatkozó műszaki tervek felhasználási jogának megvásárlása is megtörtént. A 2. forduló

pályázati anyag benyújtását 2011. szeptember 2-án teljesítettük. (Jelen beszámoló összeállításával egyidejűleg folyik a támogatási szerződés előkészítése a támogatás megítélésének köszönhetően.)

7. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

7.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

	Összesen
Iktatott ügyek összesen	12382
Iktatott ügyek főbb ügytípusonként	-
Elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozat	269
Lőfegyver engedélyezéssel összefüggő rendőrségi megkeresések	6727
Panelfelújítással összefüggő nyilatkozat	7
Szerződések	217
Településrendezési és szabályozási tervek véleményezése	331
Barlanglátogatás vagyonkezelői engedélyezése	74

7.1.1.: Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Adatközlések/szakvéleményadások szervenként	
KTVF	676
Erdészeti hatóság	4
Önkormányzat	216
Földhivatal	5
MVH levelezés	37

7.1.2.: Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Jelentés, adatszolgáltatás VM felé	
VM KTHÁT	25
VM KGF	8

VM IF	4
VM NPTF	13

7.1.3.: Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő levelezés	748

7.2. Szabálysértés

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	30	225
Helyszíni bírság	21	137

Szabálysértési eljárások

A szabálysértési eljárások között továbbra is számottevő arányt képviselnek a védett természeti területen engedély nélkül gépjárművel történő közlekedés miatt folytatott eljárások.

A védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás, kereskedelem ügyében folytatott eljárásokra vonatkozóan az alábbiakról számolunk be:

Egy ügyben az eljárás a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2. számú Repülőtéri Igazgatósága által tett feljelentés alapján indult.

A feljelentésben foglaltak szerint a Malév Ground Handling Elveszett Poggyász Szolgálat munkatársa 2011. augusztus 15-én arról értesítette a NAV 2. sz. Repülőtéri Igazgatóság munkatársát, hogy az egyik elveszett csomagból zajokat hall. A csomag kinyitását követően előtalálásra került 10 példány madár, valamint egy madártetem.

A csomag átvizsgálása során megállapítást nyert, hogy a csomagon, illetve a csomagban sem címke, sem pedig más olyan dokumentum nem volt, ami alapján a csomag eredetére, vagy tulajdonosára következtetni lehetett volna.

A Vidékfejlesztési Minisztérium illetékes szakmai főosztályának szakvéleménye szerint a csomagban talált madarak közül 6 példány tengelic (*Carduelis carduelis*), 2 példány kenderike (*Carduelis cannabina*), míg 3 példány háziasított kanári (*Serinus canaria*) volt.

Mivel a feljelentés az elkövető tekintetében adatokat nem tartalmazott és a madarak szállítására szolgáló csomagon a tulajdonos azonosításra alkalmas információ sem volt fellelhető, az eljárás alá vont személy kiléte az eljárás során sem volt megállapítható, ezért az ügyben az eljárás megszüntetésre került.

Egy másik ügyben az eljárás a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területileg illetékes természetvédelmi őrnek feljelentése nyomán indult. A természetvédelmi őr 2011. május 9. napján, az Örkény 0357/4 hrsz-ú ingatlanon lakossági bejelentés alapján helyszíni ellenőrzésre megjelent. A bejelentést tevő állampolgár által közölték szerint az általa bérelt

legelőn vélhetően mérgezés következtében elpusztult ragadozó madár tetemetet talált. A bejelentés alapján Igazgatóságunk természetvédelmi őre a szóban forgó helyszínen területi bejárást végzett. Az ellenőrzés során két helyen talált elpusztult egerészölyv madarakat. A madártetemek mellett házi tyúk fejek voltak kihelyezve, melyek valószínűleg csaliként szolgáltak és méreganyaggal voltak injektálva.

Figyelemmel arra, hogy az eljárás során az elkövető kilétére vonatkozó adat nem merült fel, az eljárás megszüntetéséről született határozat az ügyben.

7.3. Természetvédelmi bírság

Igazgatóságunk természetvédelmi bírságolási eljárás lefolytatására nem jogosult.

7.4. Büntető ügyek

	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	1		1
Egyéb büntető ügyek	6		6

Feljelentések

Igazgatóságunk a 2011. évben hat esetben tett büntetőfeljelentést lopás miatt, míg egy esetben természetkárosítás miatt.

Az ügyben eljáró rendőri szervek a feljelentések nyomán indult nyomozásokat minden esetben felfüggesztették.

Védett vagy fokozottan védett madarakat érintő feljelentés nem történt a 2011. évben.

7.5. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	6	0	0	6
Munkaügyi perek	1	0	0	1

Perek

A folyamatban lévő egyik polgári pert az Igazgatóság korábbi, Hűvösvölgyi úti ügyfélfogadási irodaépületének tulajdonosa indította az Igazgatósággal, mint bérlővel szemben. A perben a bérleti szerződés egy vitatott értelmezésű pontjára hivatkozással kívánnak követelést érvényesíteni az Igazgatósággal szemben.

Egy folyamatban lévő másik polgári perben a felperes az Igazgatósággal szemben kártérítést kíván érvényesíteni közúton történt vaddal történő ütközésével összefüggő kárainak megtérítése iránt.

A Budavári Labirintus Kft. az MNV Zrt. és Igazgatóságunk ellen 2010. évben megállapítási keresetet terjesztett elő, kérve a bíróságtól a Budai Vár-barlang egy része tekintetében a használatra vonatkozó jogcímét megalapozó szerződés érvényességének megállapítását. A bíróság a Kft. keresetét első fokon elutasította.

A Kft. által indított perrel párhuzamosan Igazgatóságunk is keresetet terjesztett elő a Budavári Labirintus Kft.-vel szemben helyiség kiürítése és használati díj megfizetése iránt.

A folyamatban lévő munkaügyi perben a bíróság – közbenső ítélettel – az Igazgatóság munkáltatói felelősségét korábban már megállapította. Igazgatóságunk a jogerős döntéssel szemben – újabb szakértői véleményre alapított – perújítási kérelmet terjesztett elő, ezzel egyidejűleg a bíróság a kártérítés összegszerűsége vonatkozásában a per tárgyalásának folytatását felfüggesztette. A bíróság nem jogerős döntésével – első fokon – a perújítási eljárást megengedte.

Igazgatóságunk egy ügyben birtokvédelmi eljárást kezdeményezett, és az igazgatósági álláspontot elfogadó jegyző határozatával szemben a másik fél keresetet terjesztett elő. Az ügyben a bíróság első fokon a felperes keresetét elutasította.

Egy másik folyamatban lévő ügyben a pert Igazgatóságunk indította, ki nem egyenlített haszonbérleti díjtartozás miatt.

8. Természetvédelmi Őrszolgálat

Létszám	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
	25	9	34
	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	39 850	121 309	39 850
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3 986	10 022	3 986
Az egy főre eső N2000 területtel növelt terület (ha)	8 376	31 740	8 376
Helyszíni bírságok száma	21 db.		
Az igazgatóságra tett feljelentések száma	23 db.		
Természetkárosítás miatt a DINP Igazgatóság által tett bűnügyi feljelentések száma	1 db.		
Lopás miatt a DINP Igazgatóság által tett bűnügyi feljelentések száma	5		
Őrszolgálati ellenőrzések nyomán más hatóságoknál indult eljárások	158		

Területi beosztás, adatok

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság közigazgatási illetékességi területének kiterjedése összesen 1 354 903 ha. Ez az Ország területének közel hetede, 3,7 millió lakosával az állampolgárok több mint harmada, így egy természetvédelmi őrre közel 108 ezer fő jut.

A Természetvédelmi Őrszolgálat 34 dolgozója az Igazgatóság a működési területén, 5 természetvédelmi tájegységben, a barlangokat (1464 barlang) összefogó örkerületen felül 26, örkerületben végezte feladatát. A létszámadatból látható, hogy örkerületenként 2 természetvédelmi őr csak nagyon ritkán tudja ellátni feladatát.

Személyi feltételek

Az Igazgatóság a természetvédelmi őri feladatok ellátásához harmincnégy fő állami természetvédelmi őri beosztású dolgozót alkalmazott, akik közül mindenki rendelkezett a törvényben előírt iskolai végzettséggel és természetvédelmi őri vizsgával.

Technikai feltételek

A technikai felszerelés a jelenlegi létszám mellett, a feladatok ellátásához többnyire elegendő. 1-2 Suzuki Jimny beszerzése javítaná a perifériás területekre való eljutást.

Az EDR hírközlési rendszer csak részlegesen váltotta be a reményeket – pl. a János-hegy oldalában jól használható, de a Fáni-völgyi akció során, semmilyen módszerrel sem sikerült a kapcsolattartás a szurdokvölgyben.

Feladatok teljesítése

A természetvédelmi őrok változatlanul a hármas követelmény-előírásnak (természetvédelmi őrzési, természetvédelmi kezelői, /szakértői,/ vagyongezelői) megfelelően látják el feladatkörüket.

Védett természeti értékek hatósági őrzése

A sok gépjármű mozgatásával járó, nagy igazgatósági akciók helyett, a költséghatékonyság jegyében, többnyire tájegységi szintű ellenőrzőakciókat szerveztünk a védett természeti területeken.

Több tájegység részvételével szervezett, összevont ellenőrzést 3-at tartottunk, ezeken összesen 9 intézkedés történt.

28 tájegységi szintű akciót szerveztünk, ezek közül 11-ben vett részt 1-2 fővel a rendőrség is.

Hagyománnyá vált a Sas-hegy TT augusztus 20-i biztosítása az ORFK Készenléti Rendőrség Kutyás Alosztály dolgozóival, Újbuda Közterület-felügyeletével, illetve nagy számú civil segítőkkel.

A Gerecsei TTe területén rendszeressé váltak a közös járőrszolgálatok a Tatai 24. sz. Klapka György Lövészdzandár járőreivel.

Az év során, összesen 182 alkalommal, 269 főt (természetvédelmi őroket, rendőroket, polgári természetőröket, polgárőröket) mozgatva, közel 1200 óranyi (~150 napnyi) túlmunkát végeztek őrünk, amelyekért járó pihenőnapokat a munkaügyi jogszabályokban, illetve az ezeken alapuló igazgatói utasításokban foglaltak alapján tudtak kivenni.

Márciustól június végéig, szinte minden hétvégi és ünnepnap jelen voltak a védett természeti területeken. Több területünkön (Alcsút, Sas-hegy, Szénások, Tura) is hetekig tartó, folyamatos őrszolgálatot láttak el.

Az elmúlt évtized során, a frekvenciált helyeken, folyamatosan megismételt tájegységi szintű ellenőrzéseknek és a rendőrséggel közös, összevont akcióknak köszönhetően a terepautós versenyeket, illetve a crossmotorosok jelentős részét sikerült kiszorítani a védett területekről.

A vadászatellenőrzések során elsősorban a vízi- és apróvad vadászatokra koncentráltunk, összesen 37 ellenőrzés történt – 1 feljelentés védett állat lelővése, 3 feljelentés tiltott vadászati módszer miatt.

A falopások korlátozása érdekében 9 akciót végeztünk a rendőrséggel közösen, 2 rendőrségi feljelentés született. A létszámhiány nem teszi lehetővé az Igazgatóság perifériás helyzetű erdőinek folyamatos őrzését, így ezeken a területeken sajnos előfordulnak falopások.

Míg az előző évben a bel- és árvízi készülség és az ezzel kapcsolatos ellenőrzések, intézkedések váltak az őrszolgálat egyik kiemelt feladatává, addig a 2011. évben a tüzesetek megelőzését is szolgálták a járőrözések. Az év során 7 kisebb tüzesetről szereztünk tudomást, amelyek helyszínelését elvégezték őrünk.

Az MVH-ellenőrzések időszakos dömpingje sokszor 80-90 %-ban lekötötte egy-két tájegység őrleit. A 2011. évben, 156 db ellenőrzést végzett az őrszolgálat 17 tagja. Az ellenőrzések súlypontja Fejér és Komárom-Esztergom megyében volt.

A védett természeti értékek felmérése, nyilvántartása

Az erdőtörvény előírásai alapján fokozott adatszolgáltatási és egyeztetési feladatok hárultak az Őrszolgálatra. Többek között a körzeti erdészeti üzemtervezésekhez területbejárások, a védett és Natura 2000 jelölő fajok egyedeinek felmérése, azok erdőrészlet szerinti feldolgozása, táblázatok összeállítása is a feladatunk.

Az év során 5 erdőtervezési körzet (3 folyamatban levő, 2 induló) erdőtervezési munkáiban vettünk részt, mintegy 5000 védett, vagy Natura 2000-es erdőrészletről szolgáltatottunk adatot. Emellett más egyéb erdészeti és a természetvédelmi hatósági eljárásban, mintegy 1000 erdőrészletre szolgáltatottunk adatot.

Az Őrszolgálat tagjai közel 17 000 pontadatot vettek fel a 2011. évben.

A védett természeti értékek bemutatása

Az egyéb folyamatosan végzett feladatok mellett, az Őrszolgálat tagjai tevőlegesen részt vettek az Igazgatóság közel 250 ökoturisztikai rendezvényéből 127-en.

A védett természeti értékek kezelése

A szinte valamennyi természetvédelmi őrt érintenek vagyongazdálkodási feladatok, közülük 12 fő munkaidejének jelentős részét az tölti ki, hogy a saját vagyongazdálkodású területeken szakmailag előkészítik, szervezik, irányítják az élőhely-fenntartási, élőhely-rekonstrukciós munkákat, illetve a vadgazdálkodással összefüggő feladatokat.

Többnyire rájuk hárult a közmunkaprogram keretében foglalkoztatottak területi irányítása, az ezekkel kapcsolatos logisztikai, illetve a munka-, baleset- és tűzvédelmi feladatok elvégzése is.

Az őrszolgálat tagjai a létszámukhoz mérten, a 2011. évi feladataikat teljesítették, fokozott jelenlétüknek megelőző szerepe volt - lecsökkentette a fokozottan védendő területek jogellenes használatát, ezáltal csökkent az intézkedés alá vont személyek száma is.

9. Költségvetés és vagyon

9.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	<i>Személyi juttatás</i>	339 103
	<i>Járulék</i>	83 011
	<i>Dologi</i>	531 691
	<i>Egyéb</i>	
Felhalmozási kiadások	<i>Intézményi beruházás</i>	531 467
	<i>Felújítás</i>	4 498
	<i>Egyéb felhalmozási kiadás</i>	0
	<i>Egyéb központi beruházás</i>	0
Kölcsönök nyújtása		1 000
<i>Kiadások összesen</i>		1 490 770

9.2. Bevételek

		Teljesítés (eFt)
Bevételek	Működési	725 176
	Felhalmozási	454 234
	Kölcsönök visszatérülése	1 000
Bevétel összesen:		1 180 410
Költségvetési támogatás	Működési	305 406
	Felhalmozási	32 638
Támogatás összesen:		338 044
Összes bevétel		1 518 454

9.3. Vagyon

9.3.1.: Befektetett eszközök

	Bruttó érték (eFt)	Értékcsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt)
Vagyoni értékű jogok	12 884	5 681	7 203

Szellemi termékek		26 834	26 834	0
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>földterület</i>	673 313	0	673 313
	<i>telek</i>	22 696	0	22 696
	<i>épület</i>	518 660	89 771	428 889
	<i>építmény</i>	1 376 580	256 773	1 119 807
	<i>erdő</i>	496 166	0	496 166
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>ügyviteli</i>	77 460	60 200	17 260
	<i>egyéb</i>	252 833	194 061	58 772
	<i>képzőművészeti alkotások</i>	326	0	326
Járművek		213 947	168 978	44 969
Tenyészállatok		22 810	8 667	14 143
Beruházások, felújítások		63 290	0	63 290
Összesen		3 757 799	810 965	2 946 834

Építmény sorban 270.171 eFt tájrehabilitáció, és 124.108 eFt ingatlanhoz kötődő vagyoni értékű jog is szerepel.

9.3.2.: Forgóeszközök

A 2011. december 31-i szerinti készlet értéke összesen: 48 660 000 Ft, ebből

- kiadványok 16 434 000 Ft;
- takarmány: 23 644 000 Ft;
- növendék állatok : 8 582 000 Ft.

9.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	17	0
Szolgálati lakás	0	0
Állattartó épület	6	0
Egyéb állattartó építmény	6	0
Tanya	2	0

* A turisztikai létesítmények a 8.1 táblázatban kerülnek részletezésre.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelőként 13, bérlőként 3 irodaépülettel, és helyiség üzemeltetési szerződés alapján 1 épületegyüttessel rendelkezik.

Épületfelújítási, karbantartási munkálatok 2011-ben:

- Pál-völgyi-kőfejtő WC épület felújítása, bekötő út murvaterítéses felújítása, kerítések felújítása.
- Szemlő-hegyi-barlang fogadóépület felújítása HUSK/0801/153 pályázat keretében.
- Budavári Labirintus elektromos hálózat kivizsgálása, felújítása.
- Dinnyési madármegfigyelő torony felújítása.
- Sas-hegyi látogatóközpont felújítása KMOP 3.1.1/A-09-2009-0001 pályázat keretében.
- Ipolyvecei és dejtári madármegfigyelő tornyok építése HUSK/0901/2.2.1/0186 pályázat keretében.

9.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Beszerzés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	20	2
Terepjáró	19	0
Motorkerékpár	5	0
Kerékpár	73	30
Vízijármű	5	1
Videokamera	5	0
Digitális fényképezőgép	63	3
GPS	77	11
Hagyományos fényképezőgép	2	0
Álványos távcső	22	7
Kézitávcső	57	4
Éjjellátó készülék	0	0
Számítógép	120	9
Mobiltelefon előfizetés	96	2

10. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

10.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

10.1.1.: Látogató-, fogadó- és oktatóközpontok

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató/ oktatóközpont, bemutatóhely	7	51 fő	Királyréti Erdei Iskola Nyertes KMOP pályázatot zártunk le az épület környezettudatos átalakítására, funkció-bővítésére, akadálymentesítésére, korszerű oktatási eszközök beszerzésére.
		30 fő	Kököröcsin Erdei Iskola (Esztergom) A természetismereti kiállítás felújításra szorul.
		20 fő	Pilisi Isten Látogatóközpont (Pilisszentiván) Felújítás, nyílászárók cseréje szükséges. A természetismereti kiállítás jó állapotban van.
		30 fő	Sas-hegyi Látogatóközpont (Budapest) Nyertes KMOP pályázatot bonyolítottunk le az épület energetikai korszerűsítésre, zöld terasz kialakítására, akadálymentesítésére. A pályázat 2011. december végéig 80%-os készütségű.
		30 fő/túra	Pál-völgyi-barlang (Budapest) Állapota megfelelő. 2011. decemberében a Pál-völgyi-Mátyás-hegyi-barlangrendszer és a Hideg-lyuk - Harcosszályú-barlang "összekötésével" a barlangrendszer mára ismert járatainak hossza elérte a 29 kilométert, amivel ma Magyarország leghosszabb barlangja.
		10 fő/túra	Mátyás-hegyi-barlang (Budapest) Állapota megfelelő.
		30 fő/túra	Szemlő-hegyi-barlang (Budapest) Nyertes KMOP pályázatot zártunk le a fogadóépület felújítására: interaktív kiállítás, vetítőterem, zöld bolt, pénztár, büfé, külső szigetelés, táblák, kiadványok, játszótér, tanösvény.

10.1.2.: Tanösvények

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Tanösvény	16	NR	Nagy-Szénás tanösvény (Nagykovácsi): önkéntesek foglalkoztatásával tartjuk karban folyamatosan.
		NR	Jági tanösvény (Pilisszentiván): önkéntesek foglalkoztatásával tartjuk karban folyamatosan.
		NR	Fóti Somlyó tanösvény (Fót): állapota megfelelő, kisebb tavaszi felújítást igényel.
		NR	Sas-hegy tanösvény (Budapest): állapota megfelelő.
		NR	Kőpark tanösvény (Budapest): ismertető táblák néhány helyen leestek, ezek pótlása szükséges.
		NR	Selyem-réti tanösvény (Ócsa): állapota megfelelő, kisebb tavaszi felújítást igényel.
		NR	Haraszt-hegyi tanösvény (Csákvár): állapota leromlott, felújítást igényel.
		NR	Strázsa-hegyi tanösvény (Esztergom): állapota megfelelő, kisebb tavaszi felújítást igényel.
		NR	Gánti tanösvény (Gánt): a táblák állapota nem kielégítő, illetve pótlásuk vált szükségessé.
		NR	Tanösvény a Turjánban (Ócsa): állapota megfelelő, kisebb tavaszi felújítást igényel.
		NR	Sóvirág tanösvény (Farmos): a 2010. év végén megrongálták, tábláit cserélni szükséges.
		NR	Kékbegy tanösvény (Farmos): 220 méter hosszú pallósorát az év folyamán többször javítottuk, jelenleg használható, középtávon néhány faelem cseréjére lesz szükség.

	NR	Páskom legelő tanösvény (Dejtár): állapota jó, nyertes HUSK pályázatból az információs táblák cseréje megtörtént.
	NR	Apródok útja tanösvény (Drégelypalánk): állapota megfelelő, néhány információs panel cserélendő.
	NR	Pálfája tanösvény (Nagykörös): állapota megfelelő.
	NR	Madárdal tanösvény (Dinnyés): állapota jó.

10.1.3.: Egyéb bemutatóhelyek

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Múzeum/kiállítás	2	20 fő	Alcsúti Arborétum (Alcsútdoboz) A „Szép magyar kertek”, és a „József főherceg katonái” c. kiállítások, a kastély porticusa, a kápolna, valamint a kerítés teljes felújításra szorulnak.
		20 fő	Ócsai Tájház (Ócsa) A Tájház épületén jelentős állagmegóvási munkák váltak szükségessé (vizesedésből adódó vakolat feltáskásodás, hullás, vízelvezetés).
Szálláshely	5	51 fő	Királyréti Erdei Iskola: 3-6-8 ágyas szobákban 41 fő, 2 ágyas szobákban 10 fő elhelyezésére van lehetőség.
		4 fő	Kökörcsin Erdei Iskola: szállás csak belső használatra.
		6 fő	Dinnyési Kutatóház: szállás csak belső használatra.

10.1.4.: Társadalmi kapcsolatok

	Megjelenés/részvétel száma
	Január 29. - Esküvő Kiállítás - Budapest Sportaréna

Kiállítás, vásár	Szeptember 28 - október 2-ig - OMÉK - Hungexpo Budapesti Vásárközpont		
Egyéb rendezvény	Március 22. - A Szemlő-hegyi-barlang turisztikai fogadóképességének javítása c. pályázat zárórendezvénye		
	Április 17-22-ig Föld rendezvény a Fővárosi Állat-és Növénykertben		
	Június 15. - A Jókai-kert helyreállítása c. pályázat zárórendezvénye		
	Május 21-22. - Biodiverzitás Napja - Nagykovácsi		
	Június 17-18. - Magyar Nemzeti Parkok Hétvégéje - Pécs		
	Június 20-26. - Magyar Nemzeti Parkok Hete - több helyszín		
	Június 20. - A Királyréti Erdei Iskola fejlesztése c. pályázat zárórendezvénye		
	Június 29. - Nemzetközi Duna Nap - Budapest/Kossuth tér		
	Augusztus 20. - A Sas-hegyi Látogatóközpont fejlesztése c. pályázat nyitórendezvénye		
	Szeptember 4. - DANUBEPARKS Duna-nap - Orth		
	Szeptember 9-11-ig - Botanikus kertek hétvégéje - Fővárosi Állat-és Növénykert		
	Szeptember 17-18. - Kulturális Örökség Napjai - Alcsúti Arborétum, Ócsai Tájház, Jókai kert		
	Szeptember 24. - Jókai kora, Jókai bora irodalomtörténeti est - Bp/Jókai kert		
	Október 6-9. - Állatok Világnapja - Fővárosi Állat-és Növénykert		
	Október 26-28-ig. - Ökoturisztikai Szakmai Napok - Mórahalom		
Október 28. - Kadarkáink kertje - Bp/Jókai kert			
Média	<i>Írott</i>	<i>Elektronikus</i>	
	<i>helyi</i>	2	2
	<i>regionális</i>	2	6
	<i>országos</i>	18	26
<i>online</i>	18		
Honlapok	www.dunaipoly.hu		
	www.szenas.hu		
	www.ocsaitajhaz.hu		
	www.sas-hegy.hu		
	www.alcsuti-arboretum.hu		
	www.palvolgyibarlangu.hu		
	www.szemlohegyi.hu		
	www.pusztaitolgyesek.hu		
	www.tartosszegfu.hu		

Rendezvényeink közül a legnagyobbak a Pál-völgyi-kőfejtőben tartott Föld Napja és a Tatai Vadlúd Sokadalom voltak, ezeken összesen mintegy 13 ezer fő vett részt. Összesen négy, pályázatukhoz köthető rendezvényt tartottunk, Budapesten a Jókai-kertben és a Szemlőhegyi-barlangban, valamint Királyréten projektzáró, míg a Budai Sas-hegyen projekt nyitó rendezvényt. Összesen 18 saját vagy külső szervezésű rendezvényen vettünk részt.

Írott sajtómegjelenéseink közül 2 jelent meg helyi sajtótermékben, 2 cikk regionális, 18 országos lapokban. Az elektronikus sajtóban 2 alkalommal a helyi, 6 alkalommal a regionális és 26 alkalommal az országos médiának adtunk nyilatkozatot.

10.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Ökoturisztikai programok

1. Bemutatóhelyek
  - Szemplő-hegyi-barlang
  - Pál-völgyi-barlang
  - Mátyás-hegyi-barlang
  - Ócsai Tájház
  - Alcsúti Arborétum
  - Sas-hegyi Látogatóközpont

2. Tematikus szakvezetéses túrák
  - botanikai kirándulások
  - geológiai túrák
  - madarászprogramok
  - gyógynövenytúrák
  - kenu- és kerékpártúrák

3. Jeles napok
  - Víz Világnapja
  - Föld Napja
  - Madarak és Fák Napja
  - Európai Nemzeti Parkok Napja
  - Magyar Nemzeti Parkok Hete
  - Kulturális Örökség Napjai
  - Nemzetközi Madármegfigyelő Világnap

4. Hagyományőrző programok
  - Kalács Szombatok az Ócsai Tájházban
  - Ki minek mestere? c. program az Ócsai Tájházban
  - irodalomtörténeti estek a svábhegyi Jókai kertben

5. Duna-Ipoly Nemzeti Park KLUB minden hónap első hétfőjén a Szemplő-hegyi-barlangban

6. Kisállat-bemutatók a budai Sas-hegyen

7. Külsős szervezésű rendezvényeken való részvétel
  - Esküvő Kiállítás
  - OMÉK
  - Biodiverzitás Napja
  - Állatok Világnapja (Budapesti Állatkert)
  - Botanikus kertek Hétfvégéje (Budapesti Állatkert)
  - Föld Rendezvény (Budapesti Állatkert)
  - Nemzetközi Duna Nap

Egyéb ökoturisztikai szolgáltatások

1. Zöld Pont Iroda működtetése
2. Szálláshely biztosítása a Királyréti Erdei Iskolában
3. Rendezvényhelyszínek bérbeadása
  - Pál-völgyi kőfejtő
  - Sas-hegyi panorámaterasz
  - Alcsúti Arborétum
4. Természetvédelmi önkéntes munkák szervezése, lebonyolítása
5. Kenu-és kerékpár-kölcsönzési lehetőség biztosítása
6. 16 tanösvény működtetése

Környezeti nevelési programok

1. Minősített erdei iskolai és erdei óvodai programok a Királyréti Erdei Iskolában
2. Erdei iskolai programok az esztergomi Kökörös Erdei Iskolában
3. Természetvédelmi kiállítás és természetismereti szakkör a Pilisi Isten Látogatóközpontban
4. Környezeti nevelési programok a Pálfája Oktatóközpontban
5. Kihelyezett földrajzórák a Szemlő-hegyi-barlangban
6. Buszos tájbejárás-sorozat szervezése az Igazgatóság öt bemutatóhelyére/tanösvényére
7. Természetismereti nyári táborok szervezése, lebonyolítása hat helyszínen
8. Akkreditált pedagógus továbbképzés szervezése, lebonyolítása évente két alkalommal

10.3. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Kiadott példányszám
1.	DINPI programajánló 2011	2011	7000
2.	Ócsai programajánló 2011	2011	6000
3.	Jókai-kert leporelló	2011	1000
4.	Királyréti erdei iskola leporelló	2011	2000
5.	Fedezze fel a Duna-Ipoly Nemzeti Parkot! angol nyelven	2011	3000
6.	Cincér Hírlevél (két szám)	2011	3000 db/lapszám

10.4. Látogatóstatisztika

Bemutatóhelyeink regisztrált látogatóinak száma a tavalyi visszaesés után jelentősen növekedett és meghaladta a 2009-es szintet is. (2009: 122 ezer, 2010: 117 ezer, 2011: 128 ezer).

A Budapesten található idegenforgalmi barlangok látogatottsága 10 %-kal emelkedett, közel 71 ezer főre. A Sas-hegyi Látogatóközpontban ősszel megkezdődött építkezés nem vetette vissza a látogatószámot, sőt – elsősorban az új attrakciónak számító hétvégi állatbemutatóknak köszönhetően 2 ezerrel több (közel 14 ezer) látogatónk volt, mint 2010-ben. Az Alcsúti Arborétumban enyhe visszaesés volt tapasztalható, 27 ezer látogatónk volt. A 2008 óta saját személyi állománnyal működtetett ócsai Tájház 5200 látogatót fogadott. Két oktatásra specializálódott bemutatóhelyünk közül a pilisszentiváni Pilisi len Látogatóközpont látogatottsága szinten maradt (3 143 fő), míg az esztergomi Kökörcsin Erdei Iskola visszaesett (900 fő). A felújított és júniusban átadott Királyréti Erdei Iskola látogatottsága visszaállt a bezárás előtti szintre (7 ezer fő).

A szakvezetéses túrákon résztvevők száma is növekedett, idén közel 50 garantált túrát hirdettünk meg, túráinkon több mint 4 ezer fő vett részt.

Ha a bemutatóhelyek és a szakvezetéses túrák látogatóihoz hozzávesszük a rendezvényeink látogatóit és azokat a rendezvényeket, ahová kitelepültünk, akkor az általunk elért látogatók összesített száma minden eddigi évnél sikeresebb, közel 500 ezer fő. Ezt a számot valószínűleg tovább növeli a tanösvényeket vezető nélkül, önállóan látogatók száma, melyről azonban nem áll rendelkezésre adat.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011. évi tevékenységéről

<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Pál-völgyi-Barlang	34 592	0	34 592	
2	Szemlő-hegyi-barlang	32 938	53	32 991	
3	Alcsúti Arborétum	27 256		27 256	
4	Sas-hegy	9 914	3 717	13 631	
5	Királyrét	7 102		7 102	
6	Ócsa	5 199		5 199	
7	Mátyás-hegyi-barlang	3 099		3 099	
8	Szénás	3 143		3 143	
9	Esztergom	881	31	912	
10				0	
11				0	
Regisztrált látogatók összesen:		124 124	3 801	127 925	

Szakvezetéses túra, nyílt túra		4 052		4 052	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		1 247	13 665	14 912	
Erdei iskolai program		3 290		3 290	
Egyéb:	Állatünnep		21 176	21 176	
Egyéb:	Növényünnep		5 622	5 622	
	Természetvédelmi tábor	130		130	
Regisztrált igénybevevők összesen:		8 719	40 463	49 182	
Szállóvendégek száma (fő)			1 488		
Vendégéjszakák száma (éj)			3 721		

10.5. Tervezett fejlesztések (2012)

Az Igazgatóság a korábbi évekhez hasonlóan 2012-ben is több olyan fejlesztés megindítását tervezi, melyeknek finanszírozását az aktuálisan elérhető pályázati alapokon keresztül igyekszik megoldani. A 2012. évben - az előre láthatóan igénybe vehető pályázati alapok figyelembe vételével - az alábbiakban felsorolt pályázatok benyújtása tervezett. A listában szerepelnek azok a projektek is, melyeket 2011. év során benyújtottunk, de az értékelés és a döntés 2012. évben várható.

- *Ócsa és Palást turisztikai fogadóképességének fejlesztése, a partnerség erősítése* c. beadott HUSK pályázat - értékelés folyamatban;
- *Természetvédelmi rendezvények és gyermektábor szervezése* c. beadott HUSK pályázat - értékelés folyamatban;
- *Természetvédelmi bemutatóhelyek infrastrukturális fejlesztése Királyréten és az Ipoly-völgyben* c. beadott HUSK pályázat - értékelés folyamatban;
- *Özönnövények elleni egységes védelem homoki és ártéri élőhelyeken* c. beadott HUSK pályázat - értékelés folyamatban;
- *Tokfélék védelme a Dunában* c. LIFE+ Nature pályázat (partneri részvétel) - értékelés folyamatban;
- *Környezetvédelmi védjegy alkalmazása öt nemzeti parkban Romániában, Magyarországon és Bulgáriában a természeti kincsek és védett területek kezelésének fejlesztése érdekében a Natura 2000 hálózat keretein belül* c. SEE pályázat - értékelés folyamatban;
- *A természeti kincsek és védett területek kezelésével kapcsolatos együttműködés javítása* c. SEE pályázat - értékelés folyamatban;
- *Danubeparks 2.* c. SEE pályázat- értékelés folyamatban;
- *Élettelen értékek védelme a Vértes, a Gerecse és a Pilis-hegység területén* KEOP - tartalék listán, támogatásra esélyes, így 2. forduló beadása is tervezett;
- *Nemzeti park látogatóközpont és iroda kialakítása a Dunakanyarban (Dömös)* - benyújtásra tervezett pályázat, pályázati alap még nem tisztázott;
- *Száraz gyeptípusok természetvédelmi rekonstrukciója Natura 2000 területeken* - beadásra tervezett LIFE+ Nature pályázat;
- *Invazív fajok visszaszorítási technológiáinak fejlesztése* - beadásra tervezett LIFE+ Environment pályázat;
- *Az Ipolyvecei Major fejlesztése* - beadásra tervezett KEOP-3.2.0/09-11 pályázat;
- *A Strázsa-hegyi természetvédelmi Major kialakítása* - beadásra tervezett KEOP-3.2.0/09-11 pályázat;
- *Mezőgazdasági gép- és eszközcsoport kialakítása Esztergomban és Ipoly-völgyben* -

KEOP-3.2.0/09-11 keretre beadott pályázat, értékelés folyamatban;

- *Esélyegyenlőség a természetben* - beadásra tervezett Visegrád Fund pályázat;
- *Tatai Vadlúd Sokadalom szervezése* - beadásra tervezett Visegrád Fund pályázat.

10.6. Együttműködési megállapodások

Együttműködési megállapodásokat az Igazgatóság 2011-ben jellemzően projektek végrehajtásához kötődően, illetve LIFE pályázatok esetében az After-LIFE időszakra vonatkozó feladatok tisztázása érdekében kötöttünk.

A legfontosabb érvényben lévő szerződések 2011-ben az alábbiak voltak:

Szerződő fél neve	Megállapodás célja és tartalma	Megkötés dátuma
Magyar Pálos Rend Első Remete Szent Pál Rendje	Sziklatemplomként működő budapesti Gellérthegyi-barlang (kataszteri száma: 4732-1) vonatkozásában, valamint az Igazgatóság működési területén található pálos templom- és kolostor romok egyházi célra történő használatának, illetve azok jövőbeni rekonstrukciójához, esetleges hasznosítási terv szerinti hasznosításához szükséges alapvető, kölcsönös együttműködés, személyes kapcsolatrendszer körének és mértékének megállapítására.	2010. május 5.
Holcim Hungária Zrt.	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat megvalósításában, a lábatlani Köszörűkő-bánya országos jelentőségű földtani alapszelvény rekonstrukcióját illetően.	2011. október 17.
Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat megvalósításában, azaz a vagyonkezelt területén levő barlangok lezárását és az állékonysági beavatkozásokat lehetővé teszi.	2010. október 26.
Magyar Rétegtani Bizottság	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat szakmai megvalósításában, szakmai anyagok összeállításában, a lábatlani alapszelvény rehabilitációjában.	2011. október 8.
Dunakanyar Termelő, Szolgáltató és Értékesítő Szövetkezet és Pilisi Parkerdő Zrt.	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat megvalósításában, azaz a vagyonkezelt területén levő bányavárat lezárását és az állékonysági beavatkozásokat lehetővé teszi.	2011. október 18.
Eötvös Loránd Tudományegyetem	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat megvalósításában, azaz a vagyonkezelt területén levő barlang lezárását, a létrák cseréjét és az állékonysági beavatkozásokat lehetővé teszi.	2011. október 14.

Pilisi Parkerdő Zrt.	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat megvalósításában, azaz a vagyonkezelt területén levő barlangok lezárás felújítását, a létrák cseréjét és az állékonysági beavatkozásokat lehetővé teszi.	2010. november 29.
Vértesi Erdő Zrt.	Együttműködés az élettelen érték védelmi pályázat megvalósításában, azaz a vagyonkezelt területén levő barlangok és bányavárat lezárás felújítását, a létrák cseréjét és az állékonysági beavatkozásokat lehetővé teszi.	2011. július 20.
Kakukkbérc Kft. (Királyrét Hotel Étterem)	Erdei iskolai és erdei óvodai csoportok részére étkeztetés biztosításáról megállapodás - a minősítés megszerzésének feltétele. Figyelemmel kísérik a Jókai-kert felújítás tervezését, valamint a megvalósítást is. Ha szükségesnek látják javaslatot tesznek a kialakításra.	2011. március 8.
Fejlesztő Napközi Otthon	A tartó szegfű védelmi LIFE pályázat After-LIFE megállapodása, melyben az erdőgazdálkodó NEFAG Zrt. Monori Erdészete vállalta, hogy a projektterülethez tartozó, nem aktív munkával érintett zónák kezelése az érvényes erdőterv szerint történik, az új erdőtörvény betartásával.	2009.szeptember 23.
NEFAG Zrt.	Együttműködési megállapodás a Sas-hegy TT élőhelyrekonstrukciójában való részvételre vonatkozóan.	2011. július 13.
ELTE TTK BI Növényrendszertani és Ökológiai tanszék	Együttműködési megállapodás a Farnos - gátórházi madárvárta fejlesztése tervezett természetvédelmi környezeti nevelési programra vonatkozóan.	2009. május 25.
Tápió-vidék Természeti Értékeiért Közalapítvány	Eredmények fenntartása az 5 éves After-LIFE időszakban a Nagykőrös pusztai Tölgyesek N2000 területen.	2009. november 10.
NEFAG Zrt.	Eredmények fenntartása az 5 éves After-LIFE időszakban a Nagykőrös pusztai Tölgyesek N2000 területen.	2011.december 1.
Nagykőrös Város Önkormányzata, WWF Magyarország		2012. január 31.

10.7. Fontosabb események

2011. év során az Igazgatóság működésében, kapcsolataiban, szakmai munkájában az alábbiakat emelnénk ki fontos eseményekként:

- évindító értekezlet Dr. Illés Zoltán államtitkár úr részvételével;

- a Jókai-kert egy részének és a központi irodaként szolgáló épületegyüttesnek vagyonkezelésbe vétele;
- a Bioregio pályázat megindulása kapcsán aktív kapcsolatfelvétel a Kárpátok Egyezmény tagszervezeteivel;
- vizes élőhelyrekonstrukciók sikeres kivitelezése az Ócsai Öreg-Turjánban és az Ipoly-völgyben;
- sikeres nemzetközi pusztai tölgyes konferencia Kecskeméten (közel 100 fő részvételével);
- a Budai Vár-barlang rekonstrukciós munkáinak sikeres műszaki átadás-átvétele;
- a Turjánvidék déli területegységének rekonstrukcióját célzó új LIFE+ Nature program elindulása;
- a Sas-hegyi bemutatóközpont átépítése, modernizálása;
- 2. díj elnyerése az év ökoturisztikai létesítménye kategóriában a Szemlő-hegyi barlang bemutatóhely fejlesztésre vonatkozóan;
- a Királyréti Oktatóközpont sikeres felújítása és az erdei iskola és erdei óvoda akkreditáció megszerzése;
- a Tatai Vadlúd Sokadalom sikeres lebonyolítása (közel 10 000 fős látogatottsággal);
- a Föld Napján tartott családi rendezvény sikeres lebonyolítása;
- DINPI klub beindítása.

11. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság kifejezett szándéka a folyamatos kapcsolattartás és szakmai együttműködés a közigazgatási és társadalmi szervezetekkel.

Stratégiai partnert jelentenek a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek és a Nemzeti park Igazgatóságok. A KTVFek vonatkozásában napi rendszerességű kapcsolattartás elsősorban a konkrét szakhatósági eljárásokban való részvétel miatt áll fenn, de az adatszere és a kölcsönös tájékoztatás is jellemzi az együttműködést. Kiemelten intenzív a kooperáció a Közép-Duna-völgyi KTVF munkatársaival, ahol telefonon és személyesen történő egyeztetés is erősíti a szakmai munkát. A NPIk esetében a természetvédelmi kezelési feladatok, a pályázatokban való részvétel, valamint a pénzügyi-gazdasági menedzsment feladatok harmonizációja, a legoptimálisabb gyakorlatok átvétele a célja a formális és informális egyeztetéseknek.

Bekapcsolódtunk a Kormányhivatalok munkájába is. Igazgatói szinten jelen voltunk a Megyei Államigazgatási Kollégiumok munkájában.

Folyamatos és igazgatói szinten személyes kapcsolattartással megerősített a szakmai együttműködés a Vízügyi Igazgatóságokkal és az Erdészeti Zrt-ekkel, akikkel részben a területkezelési- és hasznosítási feladatok részletes egyeztetése zajlik, részben pedig a fejlesztési programok, pályázatok összehangolása. Gazdálkodók közül élőhely-rekonstrukciós munkákban és kiadványok kiadásában működünk együtt az Ipoly Erdő ZRt-vel és a Pilisi Parkerdő ZRt-vel.

A szakmai együttműködést kiemelten erősíti közös projektek lebonyolítása. Ennek jegyében partnerként részt vettünk a KNPI által koordinált tartós szegfű védelmi LIFE pályázatban,

illetve az általunk koordinált Nagykőrösi tölgyesek élőhely rekonstrukcióját célzó LIFE pályázatba partnerként vontuk be a Nagykőrösi Önkormányzatot és a WWF Magyarországot. A 2011. szeptemberben indult, a Turjánvidék déli területegységének (ennek részeként a Táborfalvi Lő- és Gyakorlótérnek) természetvédelmi rekonstrukcióját célzó LIFE+ Nature pályázatot a HM Fegyverzeti és Hadbiztosi Hivatal, a HM Budapesti Erdészet, valamint a WWF Magyarország partneri részvételével állítottuk össze.

A működési területen elhelyezkedő települési önkormányzatokkal elsősorban a rendezési tervek készítése kapcsán aktív az együttműködés, amely során a fejlesztési elképzelések, illetve a természetvédelmi célok részletesen megtárgyalásra kerülnek. Az önkormányzatok közül közös programokat szerveztünk a Budapest II. és XI. kerületi Önkormányzatokkal, valamint a Fővárosi Önkormányzattal (t.k. természetvédelmi vetélkedők, rendezvények, önkéntesmunka). Kiemelt figyelmet fordítunk a helyi védettséget kezdeményező Önkormányzatok szakmai támogatására, ahol a jogszabályban előírt nyilatkozaton túl segítünk a kezelési irányelvek helyes meghatározásában, valamint az előkészített önkormányzati rendelet szakmai véleményezésében.

Kutatási és monitoring programjainkban együtt dolgozunk a Magyar Természettudományi Múzeum, a vácrátóti ÖBKI és az ELTE szakértőivel és felvettük a kapcsolatot a Debreceni Egyetemen működő Füvesélőhelyek Kutatóközponttal is.

Civil szervezetek közül szoros együttműködésben dolgozunk a Magosfa Alapítvánnyal és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel. Formalizált az együttműködésünk a Tápió Értékeiért Közalapítvánnyal, valamint az Ócsai Madárvárta Egyesülettel. Törekszünk rá, hogy pályázataink eredményeiből a célterületek aktív társadalmi szervezetek minél nagyobb mértékben részesüljenek.

Oktatási intézmények közül rendszeres önkéntes munkát végeznek az ELTE biológus hallgatói és a Corvinus Egyetem kert- és tájépítő hallgatói, valamint a budapesti Arany János és Apáczai Csere János Gimnáziumok diákjai. Rendszeresen szervezünk közös zöld napot a Nagykovácsi Általános Iskolával. Igazgatóságunknak formalizált együttműködési megállapodása van gyakorlatos hallgatók fogadására a Corvinus Egyetemmel, a Szent-István Egyetemmel és a Nyugat-Magyarországi Egyetemmel.

Igazgatóságunk az elmúlt években fokozatosan erősítette a természetvédelmi önkéntes munkákra egyre nagyobb számban jelentkező érdeklődők bevonását az élőhelykezelési feladatokba. 2011. évben megközelítően 14 alkalommal került sor ilyen programok szervezésére, ahol több száz fő vett részt tanösvényfelújítást, invazív fajok visszaszorítását és erdőfelújítást célzó munkákban.

Az Igazgatóság rendszeresen tart nyilvános fórumokat a folyamatban lévő pályázatok bemutatása, valamint az aktuális információk megosztása érdekében. Figyelmet fordítunk a honlap folyamatos frissítésére is, a nagyközönségnek szánt információk minél hatékonyabb közzététele érdekében.

12. Belföldi és külföldi együttműködés

A formalizált együttműködés legjellemzőbb módja 2011-ben a projektek végrehajtására irányuló partnerség/konzorcium kialakítása. Három széles részvevői körű nemzetközi

pályázat, továbbá ETE és LIFE programok erősítették leginkább az Igazgatóság belföldi és külhoni kapcsolatrendszerét.

Ezen túlmenően évek óta formalizált együttműködési szerződésünk van a szlovák természetvédelem központi szervével, a Štátna Ochrana Prírody Slovenskej Republiky (SOPSR) szervezettel, melyet két nemzetközi együttműködési pályázat (Danubeparks, Bioregio) is erősít.

Rendszeresen szervezünk szakmai találkozókat a partner területek közül a Békás-szoros – Nagyhagymás Nemzeti Parkkal (Románia) és a Dunai Ártéri Erdők Tájvédelmi Körzettel (Szlovákia).

2011-ben érvényben lévő legfontosabb együttműködések az alábbiak:

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Békás-szoros– Nagyhagymás Nemzeti Park	Románia	Rendszeres partnerségi együttműködés, kölcsönös tanulmányutak szervezése és szakmai tapasztalatcsere.
Európa Diploma	Belgium	Éves jelentés összeállítása és leadása.
CNPA	Ausztria	Kapcsolattartás.
Budapest, I. kerület Budavári Önkormányzat	Magyarország	Együttműködés a Budai Várbarlang rekonstrukciójában. Az Önkormányzat pályázati partnerként részt vett a Budai Polgárvasar alatti üregek 3D lézerekkel teljeskörű geodéziai felmérésének eljárásában, elvégeztette a Bécsi kapu tér alatti, a Dísz tér 16. alatti üreg és a Táncsics M. 17-21. és 23. alatti üregek rekonstrukciós munkálatait.
Ochranárske a kultúrne združenie Poiplia – Ipeľská únia	Szlovákia	Együttműködés a HUSK/0901/2.2.1/0186 pályázatban (Az Ipoly-völgye és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Észak-Keleti Kapuja).
Szlovák Köztársaság Természetvédelmi Hivatala (SOPSR)	Szlovákia	Együttműködés a A Szemlő-hegyi-barlang turisztikai fogadóképességének javítása HUSK/0801/2.2.1/0153 pályázatban, valamint a Bioregio és a Danubeparks pályázatban, továbbá általános szakmai együttműködési megállapodás tapasztalatcsere, szakmai tanulmányutakra.
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	Magyarország	Partnerség a tartós szegfű védelmi LIFE programban (főpályázó).
Szegedi Tudományegyetem Fűvészkertje	Magyarország	Partnerség a tartós szegfű védelmi LIFE programban (partner). Feladata a tartós szegfű magvak begyűjtése, ex situ szaporítása, majd in

		situ kiültetése, illetve a faj genetikai szempontú, fenológiai és reprodukciósra irányuló tanulmányozása, tudományos eredmények publikálása.
Kiskunmajsza Önkormányzata	Magyarország	Partnerség a tartós szegfű védelmi LIFE programban (partner).
WWF Magyarország	Magyarország	Partnerség a tartós szegfű védelmi, a Turjánvidék déli területegységének rekonstrukciója és a Nagykőrösi pusztai tölgyesek rekonstrukciója LIFE programokban, valamint a Svájci Hozzájárulás projektben (partner).
Honvédelmi Minisztérium Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatal	Magyarország	Partnerség a Turjánvidék déli területegységének rekonstrukciója LIFE programban (partner). A projektterület lőtéri részének vagyonkezelője; az ezt a területet érintő infrastrukturális beruházásokat bonyolítja le, valamint a katonai használattal kapcsolatos tevékenységekben vesz részt (adatgyűjtés, oktatóanyag összeállítása, stb.).
Honvédelmi Minisztérium Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Magyarország	Partnerség a Turjánvidék déli területegységének rekonstrukciója LIFE programban (partner). A projektterület lőtéri részének szakkezelője; az ezt a területet érintő természetvédelmi kezelés kivitelezéséért felelős (invazív eltávolítás, erdőátalakítás, legeltetés, stb.).
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Magyarország	Partnerség a Svájci Hozzájárulás projektben (partner).
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Magyarország	Partnerség a Svájci Hozzájárulás projektben (partner).
Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Magyarország	Partnerség a Svájci Hozzájárulás projektben (partner).
ELTE TTK Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék	Magyarország	Partnerség a Svájci Hozzájárulás projektben (partner).
Nagykőrös Város Önkormányzata	Magyarország	Partnerség a Nagykőrösi pusztai tölgyesek rekonstrukciója LIFE programban (partner).
ROMSILVA Piatru Cratului (Királykő) Park Igazgatóság	Románia	Partnerség a Bioregio pályázatban (főpályázó).
UNEP REGIONAL OFFICE	Ausztria	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).

FOREUROPE – Interim Secretariat of the Carpathian Convention		
WWF DCP (Danube Carpathians Programme)	Ausztria	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
Szent István Egyetem	Magyarország	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
European Academy Bolzano/Bozen	Olaszország	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
NFA (National Forest Administration) ROMSILVA – Maramures Mountains Nature Park Administration	Románia	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
NFA (National Forest Administration) ROMSILVA – Iron Gates Natural Park Administration	Románia	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
Regional Environmental Protection Agency	Románia	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
National Forest Centre	Szlovákia	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
Nature Conservation Agency of the Czech Republic	Csehország	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
Public Enterprise National Park Djerdap	Szerbia	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
The Carpathian Biosphere Reserve	Ukrajna	Partnerség a Bioregio pályázatban (partner).
Donauauwald Neuburg Ingolstadt	Németország	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Donau-Auen Nemzeti Park	Ausztria	Partnerség a Danubeparks pályázatban (főpályázó).
Záhorie Tájvédelmi Terület	Szlovákia	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Dunajské luhy Tájvédelmi Terület	Szlovákia	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Magyarország	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Kopácsi-rét Natúrpark	Horvátország	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Gornje Podunavlje	Szerbia	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).

Különleges Természeti Rezervátum		
Djerdap Nemzeti Park	Szerbia	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Persina Natúrpark	Bulgária	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Rusenski Lom Natúrpark	Bulgária	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Kalimok-Brushlen Védett Terület	Bulgária	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Srebarna Rezervátum	Bulgária	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Duna-delta Bioszféra Rezervátum	Románia	Partnerség a Danubeparks pályázatban (partner).
Regione Toscana, Sector for Territorial Experimentation and Planning	Olaszország	Partnerség a Periurban pályázatban (főpályázó).
FEDENATUR - Federació Europea Espais Naturals i Rurals Metropolitans i Periurbans	Spanyolország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Aberdeen City Council	Anglia	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Vitosha Nature Park Directorate	Bulgária	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
The City of Košice	Szlovákia	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Regione Lombardia	Olaszország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Lille Metropolitan Natural Space Office	Franciaország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Czech University of Life Sciences Prague	Csehország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Regional Government of Andalusia, Regional Ministry for Environment - Directorate General for Sustainability in the Network of Natural Areas	Spanyolország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
General Council of	Franciaország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).

Seine-Saint-Denis		
Lisbon Municipality	Portugália	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Metropolitan Association of Upper Silesia	Lengyelország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).
Larnaca Development Agency	Görögország	Partnerség a Periurban pályázatban (partner).

13. Ellenőrzés

Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
Zala Megyei Kormányhivatal Eg.bizt. Pénztári Szakigazgatási Szerve	Zala Megyei Kormányhivatal Eg.bizt. Pénztári Szakigazgatási Szerve	Átfogó ellenőrzés TB kifizetőhelyi feladatok ellátásával kapcsolatban	1. Pénzügyi és számviteli, valamint az elszámolási kötelezettségét teljesíti. 2. A táppénz-hozzájárulást helyesen számolja el és vallja be. 3. Nyilvántartási és bevallási kötelezettségét időre teljesíti. 4. Egészségbiztosítási pénzellátások és járulékfizetési kötelezettség felülvizsgálata során egy esetben pótkiutalást rendelt el. Egyéb esetben eltérést nem tapasztalt.
ProRégió Ügynökség	ProRégió Ügynökség	KMOP-3.2.1/A-09-2009-0004 pályázat helyszíni ellenőrzése	A projekt előrehaladását rendben találták. Hiánypótlásként a tárgyi eszközök közül a látcső és a videokamera bemutatását, valamint a közbeszerzési eljárások helyszínen be nem mutatott 3 db dokumentum benyújtását kérték.

ProRégió Ügynökség	ProRégió Ügynökség	KMOP-3.2.1/A-09- 2009-0005 pályázat helyszíni ellenőrzése	Hiánypótlás: 3 közbeszerzési eljárás esetén kérték elmaradt dokumentumok, nyilatkozatok benyújtását.
VM Ellenőrzési Főosztály	VM Ellenőrzési Főosztály	Átfogó pénzügyi ellenőrzés	Végleges jelentés a beszámoló összeállításának időpontjáig nem érkezett meg. Az előzetes jelentéstervezetre az Igazgatóság észrevételt nem tett.
ESZA Nonprofit Kft	ESZA Nonprofit Kft	TÁMOP-3.2.8/B- 08/KMR-2009-0018 pályázat záró helyszíni szemle	Rendezvény szervezéssel kapcsolatba szabálytalansági gyanú bejelentése; hiánypótlás: környezeti vállalások teljesülése, jelenléti ív.
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	Nógrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc- biztonsági és Állategészségüg yi Igazgatósága	EMVA támogatási és kifizetési kérelmekhez kapcsolódóan a Kölcsönös megfeleltetés keretében végzett állattartó telepek helyszíni ellenőrzése	Meg nem felelés nem került megállapításra, intézkedést nem igényelt.
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	EMVA támogatási és kifizetési kérelmekhez kapcsolódóan a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot ellenőrzése a Kölsönös Megfeleltetés keretében.	Gyommentes állapot megőrzésének vizsgálatá- enyhe súlyosságú, kismértékű, rövidtávon helyrehozható, nem ismétlődő meg nem felelés került megállapításra az UCTRPL-10-278 8,21 hektár terület nagyságú táblánál 3,43 hektár terület nagyságon. Jogkövetkezmény 1% mértékű szankció alkalmazása. Fás szárúak megtelepedésének vizsgálata-enyhe súlyosságú, kismértékű, rövidtávon helyrehozható, nem ismétlődő meg nem felelés került megállapításra a PCV6KT-10- 81, 21 hektár és a Q9ACNH- 279 táblánál 2,23 hektár terület nagyságon. Jogkövetkezmény 15% mértékű szankció alkalmazása.Fellebezés lehetőségének vizsgálata, illetve a területek támogatási

			alapból való esetleges kivonásának célszerűségének vizsgálata folyamatban.
ProRégió Ügynökség	ProRégió Ügynökség	KMOP-3.2.1/A-09-2009-0004 azonosítószámú „A Budai Vár-barlang és a Rácskai-barlang állagmegóvó rekonstrukciója a barlangok élettelen természeti értékeinek védelme érdekében” projekt ellenőrzése	A projekt előrehaladását rendszerben találták. Hiánypótlásként a helyszínen be nem mutatott két tárgyi eszköz, valamint a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó 3 db dokumentum bemutatását, benyújtását kérték. A hiánypótlási határidő 2011. október 25. volt, amely határidőt tartottuk, a hiánypótlást elfogadták. Az ellenőrzés lezárult.
VÁTI	VÁTI	HU-SK/0801/2.2.1/0153 (Szemplő-hegyi-barlang turisztikai fogadóképességének javítása) projekt ellenőrzése	Hiánypótlás: a közbeszerzési eljáráshoz és a szerződés módosításhoz kapcsolódóan elmaradt dokumentumok benyújtása.
VÁTI	VÁTI	HUSK/0901/2.2.1/0186 (Madármegfigyelőtornyok és Páskom-legelő tanösvény - Dejtár, Ipolyvece)	"A hitelesítési nyilatkozat kiállítható" (Mindent rendszerben találtak.)
Európai Unió	DG Env. LIFE Commission, Jan Sliva	Nagykőrösi LIFE pályázat monitoring ellenőrzése	Felhívja a figyelmet a Nagykőrös Pusztai Tölgyesek Natura 2000 terület fenntartási tervének jóváhagyására a projekt zárójelentéséig.
Európai Unió	DG Env. LIFE Commission, Jan Sliva	Tartós szegfű LIFE pályázat monitoring ellenőrzése	Felhívja a figyelmet a Csévharaszi Homokvidék Natura 2000 terület fenntartási tervének jóváhagyására a projekt zárójelentéséig.

14. Fontosabb célkitűzések 2012-ben

Folyamatos alaptevékenységek:

Természetvédelmi Információs Rendszer működtetése

Szakértői feladatok

- Településrendezési, területrendezési eszközök és egyéb természetvédelmi célú kijelölés alatt álló területet, természeti értéket érintő tervek véleményezése
- Adatszolgáltatás és természetvédelmi kezelői vélemény kiadása

Nyilvántartások vezetése, alapadatok összegyűjtése:

- miniszteri rendelettel kihirdetett országos jelentőségű védett természeti területek térképi nyilvántartásának folyamatos karbantartása;
- ex lege védett értékek térképi nyilvántartásának és adatbázisának elkészítése véglegesítése és karbantartása;
- ökológiai hálózat térképi nyilvántartásának folyamatos vezetése a felettes szervvel együttműködve;
- NBmR 2012. - külön terv alapján felettes szervvel egyeztetve;
- tájegységi adatgyűjtés elsősorban Natura 2000 és fokozottan védett fajokra;
- közhiteles barlang nyilvántartás fejlesztése.

Természetvédelmi Őrszolgálat működtetése

Körzeti erdőtervezésekben való részvétel

Kiemelt feladatok:

- adatelőkészítés a 2013. évi Natura 2000 országjelentés összeállításához;
- Natura 2000 fenntartási tervek készítésére vonatkozó pályázat (EMVA támogatás) előkészítése és benyújtása, támogatás esetén a tervezési feladatok megkezdése;
- Pilis Bioszféra Rezervátum MAB zónarendszerének felülvizsgálata és véglegesítése;
- DINP Ipoly-völgyi területegységére vonatkozó természetvédelmi kezelési terv összeállítása.

Természetvédelmi fejlesztések

"Természeti értékek megőrzése a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén KEOP--312/2F/09-2009-0003." 2011-ben megvalósult a drégelypalánki Csík-tó vízpótlása, valamint a Gerecse és a Vértes területén található egyes barlangok lezárása. 2012. évben a 7-es főközlekedési út alatt Dinnyés határában futó szakaszán kétéltű és hulló terelő- és áteresztrendszer létesítése, valamint madárvédelmi fal telepítése tervezett.

„Európai jelentőségű élőhelyek rekonstrukciója és védett fajok megőrzése a Turjánvidéken, a Hajta mentén, a Turai legelőn és a Budai Sas-hegyen KMOP-3.2.1/A-09-2009-0005.” 2011. évben megvalósult a Turjánvidéken a vizes élőhelyek fejlesztése, valamint a Turai legelő TT fejlesztése és előrehaladt az invazív fajok visszaszorítása a Sas-hegy és a Hajta-mente területén. 2012. évben a Hajta-mente vízszabályozó műtárgyainak kialakítása és nyílt vízfelület helyreállítás tervezett, valamint az özönfajok visszaszorításának folytatása minden célterületen.

"Periurban Parks (Improving Environmental Conditions in Suburban Areas) CE" - nagyvárosok körüli védett területek kezelése. 14 nemzetközi partnerrel elnyert INTERREG

pályázat, mely projekt 2010-ben indult. 2012 a projekt utolsó éve, mely során Igazgatóságunk feladata a Budai-hegység TK és Budapest környéki Natura 2000 területek speciális megőrzési problémáinak egyeztetése, a kezelési terv felülvizsgálata, kiadványok megjelentetése, valamint ismeretterjesztés.

„Danubeparks (Danube River Network of Protected Areas - Development and Implementation of Transnational Strategies for the Conservation of the Natural Heritage at the Danube River) SEE” az elnyert pályázat célja szakmai együttműködés, a Dunát veszélyeztető hatások egységes elhárítása, valamint a kutatási és fejlesztési elképzelések összehangolása. A projekt február hónapban zárul, de 2011. év végén benyújtott folytatást véző pályázat támogatás esetén szeptembertől lehetőséget nyújt az együttműködés intenzív folytatására a monitoring, közös kezelési irányelvek kidolgozása, közös PR stratégia kidolgozása tárgykörben.

„Bioregio (Integrated management of biological and landscape diversity for sustainable regional development and ecological connectivity in the Carpathians) SEE.” Folyamatban lévő pályázat a Kárpátok Egyezmény tagszervezetei közötti együttműködésre. A projekt keretében közös kezelési irányelvek kidolgozása, a Kárpátok Régióra vonatkozó vörös lista és nyilvános adatbázis összeállítása, figyelemfelhívó kampányok és rendezvények szervezése, valamint határmenti kezelési együttműködés tervezett.

„Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban SH.” 2012. év folyamán várható a kutatási pályázat 2. fordulójának értékelése. Támogatás esetén az ELTE TTK, BNPI, ANPI, BEKE, valamint a WWF Magyarország szervezetekkel együttműködve módszertani fejlesztés kezdődik többcélú erdőállapot felmérésre, denevérkutatásra, valamint intenzív adatgyűjtés az Északi-Középhegység területén a Natura 2000 jelölő erdőtípusokra.

„Kiemelt jelentőségű természeti értékek védelme a Turjánvidék Natura 2000 terület déli részén (HUTURJAN) LIFE + Nature.” A projekt célja a Táborfalvi lőtér és a Dabasi Turjános TT élőhelyeinek rekonstrukciója, özönfajok visszaszorítása, valamint a vízháztartási problémák részbeni megoldása. A projektben partnerek a HM Fegyverzeti és Hadbiztosi Hivatal, a HM Budapesti Erdészeti és a WWF Magyarország.

Környezeti nevelési fejlesztések

„A Szemlő-hegyi -barlang turisztikai fogadóképességének javítása HUSK.” Pályázat befejezése.

„Királyréti Erdei Iskola fejlesztése KMOP.” Pályázat befejezése.

„Sas-hegyi látogatóközpont fejlesztése. KMOP” Panoráma terasz kialakítása. Pályázat befejezése.

„Zöld Jeles Napok és tájbejárás-sorozat Budapesten és Környékén. KMOP” Pályázat lebonyolítása.

Kiadványok

DINPI Rosalia tanulmánykötet sorozata min. két kötettel gyarapodhat (hajta-mente, homoki élőhelyek).

Fedezze fel sorozat

- Budai TK Periurban pályázatból
- DINP angol változat Danubeparks pályázatból
- Tápió-Hajta-vidék KMOP pályázatból

CINCÉR Hírlevél min. 4 lapszám

Programajánlók (DINPI, Ócsa)

Danubeparks füzet magyar változat

Rendezvények események

3 önálló, nagy létszámú zöld rendezvény szervezése, 123 ökoturisztikai és környezeti nevelési program (vezetett túrák, előadások, kihelyezett biológiaórák, stb..) lebonyolítása, valamint részvétel megközelítően 10 külső szervezésben megvalósuló zöld rendezvényen és kiállításon

Vagyonkezelés

- Vagyonkezelési szerződés karbantartása a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettel történő együttműködés keretében.
- A Pál-völgyi-barlang és a Szemlő-hegyi-barlang kezelési tervének elkészítése.
- A közhiteles barlangnyilvántartás felállításával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Haszonbérleti szerződések kezelési utasításainak felülvizsgálata TMO-val.
- Agrártámogatási kérelmek határidőre történő beadása.
- A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelési ügyrendjének elkészítése.
- A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság havária tervének elkészítése.

Pályázatok:

A növényzet rekonstrukciója, valamint a dísztó revitalizációja az Alcsúti Arborétumban. Célunk a KEOP - 3.1.3/2F/09-2010-0003 pályázati konstrukció keretében támogatott projekt 2010-ben megkezdett kivitelezésének, időarányos sikeres megvalósítása, az év közepén a pályázat lezárása.

A Jókai-kert helyreállítása. Célunk a KMOP – 3.2.1/B-09-2009-009 pályázati konstrukció keretében támogatott projekt 2010-ben megkezdett pályázat sikeres lezárása.

A Budai Vár-barlang és a Rácskai-barlang rekonstrukciója. A KMOP-2009-3.2.1/A-09-2009-0004 pályázati konstrukció keretében támogatott projekt 2010-ben megkezdett

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2011. évi tevékenységéről

kivitelezésének, időarányos sikeres megvalósítása, év közepén történő lezárása. A projektet a Budapest, I. kerület Önkormányzatával, mint konzorciumi partnerrel közösen valósítjuk meg.